

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5:50
na mesec	1:90

Izba za vsak dan sveder izvedenosti nedelje in praznika.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pecemena številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6:50
na mesec	2:30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7:00
na mesec	2:40

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto	K 30—
pol leta	15—
četrt leta	7:50
na mesec	2:60

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Na stari poti.

Dunaj, 27. februarja.

Zbornica se sestane 5. marca. Do tedaj je še teden dni. Prorokovati, kakšne razmere, kako razpoloženje bo vladalo v spomladanskem zasedanju pa danes ni treba več. Ostalo je vse pri starem, oni optimisti, ki so upali, da se v več kakor dvomesečnih počitnicah spametuje vlada in stremijo takozvane stranke večine, oni, ki so trdili, da bo grof Stürgkh med tem časom pridobil primerni sukurs za ustanovitev trdne parlamentarne večine, so mogli že danes spoznati, da so se varali. Komaj prične parlamentarno življenje in se zbere par ljudi k seji važnejšega odseka, že se pojavi »situacija«. Avstrijski parlament sploh obstoja le še iz položajev, ki ne obvladajo le zbornice kot take, temveč so se razcepili, pomnožili, takorekoč specifikirali ter se zavlekli v sobe in dvorane odsekov, v klubske posvetovalnice in bog ve še kam.

Naš parlament ne pozna več dela, pozna le položaje, napram stvarnim parlamentarnim zadevam, konkretnim predlogom in načrtom ni strankam več mogoče zavzeti principijelnega stališča, ker jim deska pod nogami, zvana »situacija«, vsak hip odtegne tla — vse se valja v »situacijah, parlament, odseki, komiteji, vlada, stranke...

Finančni odsek je pričel večerjati razpravljanje o novih davčnih predlogih, ki jih je vlada v jesenskem zasedanju v dveh kompleksih položila pred poslance. Velike naloge združene s kolosalnimi novimi izdajami čakajo državo: brambna reforma, nreditve materialnega položaja uradništva, velikanse investicije za vodne ceste, za lokalne železnice, socialno zavarovanje, to so državne potrebe, ki so deloma resnično tudi nujne ljudske potrebe. Poleg tega postaja vprašanje deželne financne vedno bolj pereče, dež. blagajne so prazne, obremenjene s kolosalnimi deficiti in provincijalna uprava stagnira, ker ji vedno bolj zmanjkuje nervus rerum.

Spiro te dejstev bi bilo absolutno nedopustno oporekati primerenemu zvišanju državnih dohodkov, ki je mogoče seveda le tedaj, če se poiščejo novi resp. spopolnijo stari davčni viri. Avstrijsko narodno gospodarstvo je tudi močno dovoli, da prenese brez velike škode večje davčne žrtve. Bistveno pri davčni refor-

mi pa je, da si išče in ojači država svoje vire tam, kjer se nahajajo primerno silne gospodarske skupine.

Vlada si je na to vprašanje odgovorila deloma prav komodno in brezskrbno. Predložila je svoje davčne predloge v dveh kompleksih: eden obsega direktne davke in sicer spopolnitev osebno dohodninskega, nadalje davka od delnic in pristojbin od dedščin ter od zavarovalnine, in uvedbo davka na avtomobile ter šampanjce in pristojbin od totalisaterja (stave pri dirkah). Prav hudo pa namerava zavrtati indirektni sveder zvišanje davka na pivo ter njega inkameracija ter zvišanje davka na zganje tvorijo pravzaprav bistvo nove finančne reforme. Nič manj, kakor 62 milijonov več kot dosedaj upa iztisniti finančni minister baš iz onih slojev, ki tvorijo glavni kontingent konsumirajočega občinstva — malih, gospodarsko slabih ljudi.

Ni je v parlamentu stranke, ki bi si upala negirati potrebo novih davkov, toda ni je tudi skoraj parlamentarne skupine, ki bi si upala jasno in odločno prevzeti odgovornost za vladne predloge. Dolžnost parlamentarne večine pa je, ne le prenašati dobrote svoje vloge, temveč tudi dolžnosti svojega razmerja napram vladi.

Dosedanja nemško - poljska majoriteta, kateri se sramotljivo približujejo tudi krščanski socialci pa nima niti toliko moralnih kvalit, da bi si upala priznati pred javnostjo zgoraj omenjeni parlamentarni princip. Pred odgovornostjo pobegne vedno baš oni Nemci, ki se največ protivijo državnim potrebam pritegniti parlamentarni majoriteti tudi ostale delavoljne slovenske stranke, ki si upajo prevzeti odgovornost za sklepe in ukrepe državnega zbora.

To dejstvo je dokumentirala današnja važna seja finančnega odseka, katero smemo smatrati za pravo znamenje bodočih dogodkov. Vršiti bi se morala v odseku važna generalna debata o davčnih predlogih — od večine pa je bilo navzočih 13 poslancev. Soc. demokrat Diamand je porabil nenavzočnost finančnega ministra, da predlaga odgoditev odseka in — je zmagal. Diamandov predlog je imel pred vsem namen razbiti položaj. V parlamentarnih počitnicah se je bilo mnogo govorilo, da so Čehi — vsaj po svoji večini — že popolnoma v vladnem taboru, tem interesantnejše pa je bilo danes konstatirati, da so bile te vesti nepravilne in da je smer češke politike še

vedno obrnjena bolj na levo, kakor na desno.

Glasovanje o Diamandovem predlogu je bila demonstracija: demonstracija proti vladi in če hočemo, demonstracija za nujnost velike parlamentarne večine. Stiri najst dni predno se sestane parlament je bil podan dokaz, da se razmere od decembra sem niso prav nič zboljšale in da baje za ministrskega predsednika dvanajsta ura. V dosedanjih razmerah je vsako upanje na mirno in uspešno delovanje državnega zbora izključeno, ako se grof Stürgkh ne odloči za energična sredstva.

Slovenske opozicijske stranke gotovo niso načelne nasprotnice mnogih v parlamentu se nahajajočih vladnih načrtov in predlog. Toda svojega principijelnega stališča ne morejo uveljaviti, ker jih nerodnost in bojazljivost ministrskega predsednika naravnost nasilno zadržuje v ozadju. Grof Stürgkh se ne upa prekoračiti Rubikona nemškega veta in nemškega šovinizma in ker mu manjka poguma, trpi parlament, državno gospodarstvo, ustava, prestiž Avstrije napram njeni translatanski polovici. Nehote ubaja človeku pogled v Budimpešto. Tam se trudi grof Khuen pridobiti opozicijo ter ponuja cene, ki so naravnost velikanske. Prva skrb mu je ohranitev parlamenta in njegovega rednega delovanja, in nobena koncesija se mu ne zdi premala.

Pri nas ni treba koncesij. Za ceno skromne pravčnosti so slovenske stranke pripravljene k delu. Grof Khuen ima pogum rušiti celo pravice krone, grof Stürgkh se boji se dotakniti nemške krivičnosti. Delazmočnost avstrijskega parlamenta je za izkušnega državnika sicer silno težavna, toda vendar rešljiva naloga. Zdi se, da grof Stürgkh nima potrebnih kvalit. V česu, ko je ogrski ministrski predsednik pripravil žrtvovati opoziciji celo ustavne pravice vladarja in končno tudi interese skupne armade, se avstrijska opozicija umljivo noče zadovoljiti s praznimi objubami. Grof Stürgkh pa se dozdevno prav nič ne briga za razvoj razmer. V finančnem odseku se je danes prav ostro obojevala apatičnost vlade, ki se pri najvažnejših zadevah že zopet postavlja na nevarni laissez faire...

Zato valovijo v parlamentu situacije, in mesto principov in programov vladajo položaji. Parlament, tvoje ime je situacija.

Prečinske občinske volitve in deželna avtonomija.

V zadnji seji deželnega zbora je bila tedaj rešena deželna avtonomija in volilna svoboda po zaslugi za blagor ljudstva gorečih poslancev.

O glasovitih obč. volitvah v Prečni se je že mnogo govorilo in pisalo. Znano je, da se zaradi teh volitev vrši kazenska preiskava v Novem mestu in da so bili zaradi tega v deželnem zboru kruto napadeni orožniki, državni pravdnik in preiskovalni sodnik. Obsebi umevno je, da nam nadrobna preiskava ni znana, ker nam niso na razpolago preiskovalni spisi, ter nam ne pride na um na kakršnikoli način vplivati na preiskavo. Imena obdolžencev in osumljencev so nam postranska stvar. Fiat justitia! Navesti hočemo le to, kar je splošno znano, o čemur v Novem mestu čivkajo vrabci na strehah in o čemur se je govorilo tudi v dež. zboru.

Začetkom meseca decembra 1911. so se vršile obč. volitve v Prečni in godile nepravilnosti, katerih državnoblastno ni moglo in ni smelo prezreti. Znano je, da je vladni komisar po končani volitvi izročil zapečatene volilne akte v glasovnicami županu v varstvo in da jih je poslednji zaprl v neki hiši. Skrutinij se ni mogel takoj vršiti, ter se je menda odločil na osmi dan pozneje. Ko je volilni komisar povabil župana Vintarja na skrutinij, se je poslednji izgovarjal z raznimi opravki. Izvedelo se je, da je nekdo vlomil v hišo, kjer je bil shranjen vol. akt in da se je odprl dotični zabojček. Pisalo se je tudi o tem, da je župan obljubil 200 kron tistemu, kdor odstrani glasovnice, in da se je tudi vplivalo na priče. Količ je resnice na tem, bode pokazala preiskava. Znano je, da je prišlo več oseb v preiskavo in da so bili nekateri čez božične praznike tudi pridržani v zaporu.

Vsled tega je nastal velik hrup v klerikalnem taboru, posebno ker je bil baje prizadet tudi dež. odbornik dr. Pegan, o katerem se trdi, da se je pred določenim skrutinijem sešel z županom Vintarjem v Kandiji in da mu je svetoval, da naj se umakne štetju glasov. V predzadnji seji dež. zbora (13. febr.) je stavil dr. Pegan nujni predlog, da naj deželni zbor slovesno protestira proti temu, da sta prišla dva deželna uradnika v kazensko preiskavo samo zaradi tega, ker sta po njegovem ukazu izročila

glasovnice za prečinske volitve ter s tem izvrševala samo službeno dolžnost. Zahteval je, da se protest takoj naznani ministrskemu predsedniku in justičnemu ministru. Govoril je o atentatu na deželno avtonomijo. Treskalo in bliskalo se je v zbornici ter kazalo umetno velikansko ogorčenje. Končno se je iz tega rodila smešna miška.

Zadeva se je odkazala ustavnemu odseku, kjer se je na predlog dr. Tavčarja sklenilo, da se rekvirira preje kazenski akt, predno se izreče graja drž. pravdniku in preiskovalnemu sodniku. Okrožno sodišče v Novem mestu sicer ni moglo poslati akta, konstatovalo pa je, da dež. uradnika Kristan in Možina nista v preiskavi, da drž. pravdnik v tem oziru ni stavil nobenega predloga in da ju je preiskovalni sodnik dal zaslišati samo kot »osumljenca«. Zakaj, ni povedano. Sprejel se je po tem drug precej milejši predlog, kakor je bil prvotni, vendar se še vedno trdi, da se je zaradi zaslišanja dež. ofic. Možina vendar kršila dež. avtonomija in da naj dež. glavar na pristojnem mestu protestira zoper tako postopanje. Proti predlogu so v odseku glasovali tudi Nemci, a v zbornici se je g. grof Barbo pobojšal. Grajal je sicer neosnovane napade na drž. pravdnistvo in druge javne faktorje, a izjavil je, da bode njegova stranka glasovala za predlog, ker je tudi ona zato, da se ne krši deželna avtonomija.

Ko je dež. posl. Višnikar hotel v javni seji kritikovati postopanje dež. odbora, odnosno njegovega poročevalca in pojasniti stališče preiskovalnega sodnika, kakor si ga on misli, je naletel na hud odpor. Že po prvem stavku, ko je rekel, da priznava, da je odsekov predlog precej milejši, kot je bil prvotni nujni predlog dr. Pegana in da sledi iz tega, da je bil predlog prenačilen, mu je dež. glavar segel v besedo rekoč, da to ne spada k stvari. Ko je pa omenil, da so občinske volitve v Prečni vzbudile splošno senzacijo v deželi, je bil ožen v stehi. Dež. glavar mu je v svoji objektivnosti grozil, da mu ne pusti govoriti o volitvah, ki so povzročile preiskavo, in da mu odtegne besedo, ako se ne omeji strogo na stvar. Govornik odgovarja, da govori samo o stvari, da je kaplan Trškan prejel zadevne glasovnice od dež. uradnika in ne od g. dr. Pegana, da bi bil v tem slučaju preiskovalni sodnik gotovo dal zaslišati dr. Pegana kot pričovalca ali se pa pismeno obrnil do dež. odbora za pojasnilo.

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

II. knjiga.

(Dalje.)

VI.

Zarotnik postane javna oblast.

O polnoči, ko se je zdelo, da počiva vse mesto, je na vseh oknih cerkve sv. Angela zasvetile luči. Dolgotrajni slovesni glasovi svetih zvokov so doneli skozi zrak. Rienzi je molil v cerkvi; od polnoči do jutra je bilo darovanih trideset maš in na pomoč je bila poklicana vsa moč vere, da bi posvetila borbo za svobodo.

Ze davno je bilo solnce zasijalo, davno je bilo ljudstvo že zbrano pred cerkvijo in je napolnjevalo vse ulice, ko so zvonovi še vedno veselo peli. Ko so zvonovi v cerkvi naenkrat utihnili, so peveci na koru zapeli himno svobode.

Ko je bilo petje končano, so se odprla cerkvena vrata; mnžica se je umaknila na obe strani; najprej so se prikazali trije mladeniči iz nižjega plemstva. noseč zastave, na katerih je bila alegorično vpodobljena zma-

ga svobode, pravice in bratstva; za njimi je prišel v popolni bojni opremljeni, a brez šljema Rienzi. Njegov obraz je bil od bdenja in močnega razburjenja ves blede, a resen in slovesno miren. Izraz njegovega obličja je zadušil vse hrupne in surove izbruhe čuvstev. Poleg Rienzija je korakal črvteti škof Raimondo, kateremu je v parih sledilo sto oboroženecv. Ob globokem molku se je začel sprevod, a ko je dospel do Kapitola, je bila ljudstvo že minila plahost in tisoč in tisoč glasov je napolnilo ozračje s klici veselja in triumfa.

Sprevod se je ustavil pri velikih stopnicah, kjer je bil takrat vhod v Kapitol. Ko je ljudstvo napolnilo veliki z majestetičnimi stebri starih templjev okrašeni in posvečeni prostor, je Rienzi imel odgovor na rimsko prebivalstvo, katero je bil povzdignil v narod.

Krepko je popisal sužnost in bedo ljudstva, popolno brezpostavnost in pomanjkanje vsake najmanjše varnosti za življenje in imetje. Izjavil je, da posveča, ne boječ se nevarnosti, kateri se izpostavlja, svoje življenje prerodenju skupne domovine in slovesno je pozval ljudstvo, naj to prizadevanje podpira in naj posveti in utrdi revolucijo s tem, da vpelje splošno postavbo in ustanovi zakono-

dajen zbor. Glasniki so potem prečitali množici dotični načrt.

Ta načrt je vsestvil oziroma obnovil zastopstvo ljudskih pooblaščenecv in mu dal nove pravice in oblasti. Prva postava je določala nekaj, kar je v naših srečnejših časih naravno, do tedaj pa ni v Rimu nikdar veljalo, da se namreč vsak s predurkom storjeni umor kaznuje s smrtjo, naj bo morilec kateregakoli stanu. Postava je delje določala, da noben zasebnik, naj bo potem plemič ali meščan, ne sme ne v mestu, ne na deželi imeti n'rjenih gradov in posadk in da čuvajo mestna vrata in vse mostove oblastvene osebe, ki jih izvoli ljudski zastop. Nadalje je postava določala, da plača globo tisoč liber srebra, kdor daje prebivališče gusarjem, oboroženim najemnikom ali razbojnikom, ter je naložila baronom, kot posestnikom vseh okrog mesta ležečih zemljišč dolžnost, da morajo skrbeti za varnost na vseh cestah in nositi odgovornost za vsako razbojništvo. Postava je državi naložila skrb za vdove in sirote in za vsak mestni del postavila oborožene čuvaje izmed prebivalstva, ki so dolžni se zbrati na obrambo države ob vsaki uri, čim jih pokličejo zvonovi na Kapitolu. Za varstvo trgovine je bilo določeno, da mora biti v vsakem pristanu pripravljena poseb-

na ladja. Končno je postava določala, da dobe dediči po vsakem pri obrambi Rima padlem moškem sto goldinarjev in da so vsi dohodki mesta namenjeni koristim in varstvu Rima.

To so bile glavne določbe nove ustave; bile so zmerne in prav vsled tega so naredile toliko večji vtisk. Iz njih spozna čitatelj, kak nered je moral vladati v mestu, da so najpriprostejše potrebe poštenega in varnega življenja mogle biti meje ljudske vstaje.

Čitanje tega načrta nove ustave je povzročilo nepopisno kričanje, izvirajoče iz navdušenja in veselja. Sredi med temi izbruhli mogočnejši čustev se je naenkrat pojavila velikanska postava: bil je to kovač Cecco del Vecchio. Vzlic svojemu preprostem poklicu je bil v sedanjih krizi mož velike važnosti. Zaradi svoje vneme in svojega poguma, in morda še bolj zaradi svoje slepe strastvenosti in neupogljive sovražnosti proti plemstvu je bil pri ljudstvu zelo priljubljen. Manjši obrtniki so ga sploh smatrali za svojega voditelja in zastopnika v vseh stvareh.

Zdaj je kovač govoril. Govoril je glasno in neustrašeno in govoril je dobro, ker je bilo njegovo srce polno tega, kar je hotel ljudstvu povedati.

»Rojaki in meščanje! Z odobravanjem ste sprejeli novo ustavo in odpravljate jo po pravici. A kaj so dobre postave, če ni dobrih mož, da bi jih izvrševali. Kdo pa more bolje izvrševati postave če ne tisti, ki jih je sestavil. Če bi vi od mene zahtevali, naj vam povem, kakšen ščit bi bil najboljši in če bi vam moja misel ugajala, ali bi dali ta ščit meni napraviti ali kakemu drugemu kovaču? Če bi ta ščit naročili pri kakem drugem kovaču, bi vam morda napravil prav dober ščit, pa ne tistega, ki bi vam ga bil jaz napravil po tisti misli, ki vam je ugajala. Cola di Rienzi je predlagal postavbo, ki naj bo naš ščit. Kdo drugi naj torej pazi, da bo ta ščit za nas res to, kar je obljubljen, če ne Cola di Rienzi? Rimljani! Predlagam, naj ljudstvo oboroži Cola di Rienzija s pooblastilom, da sme pod katerikoli imenom novo ustavo uveljaviti. In naj porabi v ta namen katerakoli sredstva, mi, ljudstvo, bomo nad njim čuvali, da ga ne zadene nobeno gorje.«

»Živio Rienzi! — Živio Cecco del Vecchio! — Dobro je govoril! Nihče drugi kakor postavodajalec naj bo vladar.«

Taki klici so pozdravljali častilakomno srce učenjakovo. Ustanovil je bil republiko, da bi kadar bi se mu zljubilo postal despot. (Dalje prih.)

Ako je dal zaslišati dva uradnika, ju je moral gotovo kdo izmed obdolženec, osumljenec ali priče imenovati, sam si jih ni mogel izmisliti. Moral je imeti svoje razloge za to.

Ker dež. glavnik kliče govornika venomer k stvari, ter mu gruča poslancev S. L. S., ki ga je obstopila, na čelu jim neizogibni olikani motivi: prof. Jare, ugovorja od stavka do stavka, se s protestom, da se mu krati svoboda govora, odpeve besedi. Prof. Jare mu očita »ribniško oliko«, ki je pa gotovo boljša, kakor prečinska. Posl. Višnikar še ni nikdar zagovarjal politične korupcije, kakor jo širi in zagovarja prof. Jare, kateremu se kar lice žari, ako vidi, da se nam krivica godi.

Dognalo se je, da je kaplan Trškan dobil od dež. uradnika kopico glasovnic, katere je takoj nesel v tiskarno ter dal na nje tiskati imena klerikalnih kandidatov. Dr. Pegana vsaj takrat niti videl ni. Take glasovnice so se vsiljevale volilem ter so provzročile največ odpora. Trdilo se je celo, da so se izročile po volitvi in potem zamenjati glasovnice. Tako daleč nečemo nikogar sumničati, niti nam sovražnih dež. odbornikov, niti dež. uradnikov. A drugo ni izključeno. Kdor je zmogel vlomiti v tuji lokal in se silo odpreti tružico z vol. akti, je tudi zmogel zamenjati glasovnice. Iz gole radovednosti ni nihče odpil tružice. Mi sicer nimamo dokaza za to, da so glasovnice, katere so se prejele pri dež. odboru, prišle pozneje v tružico, a nemogoče to ni. V koliko je upravičen sum preiskovalnega sodnika, ne vemo, to je subjektivno, stvar vtiska pri zaslišanju strank. Prepričani smo, da je v kočljivi zadevi postopal optima fide, po svoji vesti in ne kot politik. Sicer se dež. uradnikom ni ničesar zgodilo ter jima tudi ničesar ne očitamo. Ako je g. Možina izročil kaplanu T. glasovnice, je bil lahko prepričan, da ga njegov šef ne spravi v disciplinarno preiskavo. Kdaj so se glasovnice izročile, nismo mogli izvedeti. Dež. odbornik odklanja odgovor, uradnik se pa izgovarja z uradno tajnostjo.

Kdo izdaja izkaznice in glasovnice in komu jih je dostaviti?

V tem oziru določa § 18. obč. reda, da mora župan razglasiti volitev vsaj 14 dni preje in da se morajo izkaznice in glasovnice takoj dostaviti vsem volilnim upravičencem.

Dalje pravi § 18. doslovno: »Namesto izgubljenih izkaznic naj izda župan volilnomu upravičencu na njegovo zahtevanje duplikate izkaznic. Namesto izgubljenih ali nerabljenih glasovnic mora župan ali na dan volitve predsednik volilne komisije na zahtevanje volilnih upravičencev izročiti druge glasovnice. — Pri volitvah se smeje uporabljati pri vseh občinah dežele le take izkaznice in glasovnice, kakršne izroči občinam deželni odbor.«

Iz te določbe sledi popolnoma jasno, da mora dež. odbor glasovnice izročiti županstvu, ne pa posameznim volilem ali strankarskim agitatorjem. Ako je to storil, je postopal nepostavno in nekretno. Zakonita določba je tudi stvarno utemeljena in pametna, ker deželni odbor ni mogel, da bi po celi deželi dostavljal glasovnice volilem ali agitatorjem posameznih strank. Ako jih da enemu, jih mora dati tudi drugemu. Ker smo in moramo biti pred zakonom vsi enaki, ne more biti razlike v tem, ako zakon prelomi deželni odbor ali deželni uradnik. Razlika obstoji le v tem, da se mora tisti, ki je poklican paziti na to, da se zakon izvršuje, in ki bi moral biti

nad strankami, ostreje oboje, kakor tisti, ki dela na višji ukaz.

Nepostavno postopanje ni uradno poslovanje, ampak uporaba uradne oblasti.

Državni zakon 26. jan. 1907 našteva različne pregreške zoper varstvo volilne svobode, kakor: volilno podkupovanje, siljenje, popačbe in oviranje ob volitvi in onemogočbo volitve ter določa v § 10.: »Kdor preišljevolilno volilnega uspeha, glasovnik ali glasovnice povsem ali deloma odstrani, razmeče ali nerabne naredi, se zaradi pregreške kaznuje s hudim zaporom od enega tedna do šest mesecev.«

V našem slučaju je neoporekano, da se je vlomilo v lokal, kjer je bil shranjen vol. akt z glasovnicami in da se je odpečatil in odprl dotični zaboj. Kdor je to storil je brez dvombe zakrivil pregrešek po navedenem zakonu. Službena dolžnost državnega pravdnika, preiskovalnega sodnika in orožnikov pa je, zasledovati storilce. Pri nas se pa nastavlja revolter na prvi javni organ, kateri so dolžni preganjati kazniva dejanja ne glede na politično stranko. S tem se uničuje v ljudstvu čut poštene in spoštovanje postav. Odpravimo izrastke, kakor so se pokazali pri volitvah v Prečni in ki ne morejo koristiti nobeni stranki. Kar se je godilo v Prečni, ne more noben pošten človek zagovarjati. Dr. Pegana tudi njegovi prijatelji lahko kličejo: Si tacuisse!

Zanimivo in značilno je, da so v ravno tisti seji dež. zbora poslancev Hladnik in tovariši zaradi obč. volitve v St. Rupertu stavili na dež. predsednika interpelacijo, v kateri pravijo: »Za dan 26. in 27. februarja so razpisane občinske volitve v občini St. Rupert (krški okraj). Agitacija za kandidate napredne stranke pa presega vse meje. Agitira se z nezakonitim sredstvi, agitira se z nasilstvom. Občinski sluga donasa glasovnice, na katerih so že kar natisnjena imena kandidatov napredne stranke. Navadno se kar pri gostilničarju v vasi pusti za volilce v dotični vasi take s štampljami natisnjene glasovnice, naj jih razdeli. Gostilničar razdeli svojim pristašem glasovnice, pristašem S. L. S. pa, ki zahtevajo prazne glasovnice, reče, da jih dobe šele dan pred volitvijo. Pa tudi pristaši S. L. S. dobe kar s kandidati napredne stranke natisnjene glasovnice.«

Interpelanti vprašajo dež. predsednika ali mu je znana ta nezakonita agitacija za obč. volitve v St. Rupertu in ako hoče potrebno ukreniti, da se volitve sprostijo in poveri vodstvo volitve posebnemu gerentu ali pa političnemu uradniku?

Ker je »Slovenec« za prihodnjega dne poročal, da so obč. volitve v St. Rupertu ustavljene, občudujemo naglost in točnost, s katero je dež. vlada brez dokazov, samo na zahtevo interpelantov in znanega kaplana Strajharja ustavila volitve. Imamo pač povsod dvojno mero. Si duo faciunt idem, non est idem.

Novi finančni načrt viteza Zaleskega.

Dunaj, 27. februarja.

Ničesar novega ni povedal finančni minister vitez Zaleski, ko je večer razvil v finančnem odseku svoj ekspoze o svojem

finančnem načrtu,

ki ga misli predložiti državnemu zboru. So to sami stari znanci, številke,

ki so znane še iz časa Bilinskega in Meyera. Naravno je, da ekspoze ni mogel vzpričo teh dejstev napraviti nobenega globokega utika, zlasti zato ne, ker se strinjajo vsi merodajni krogi v prepričanju, da znesek 61 milijonov, oziroma 52 milijonov za sanacijo deželnih financ in 49 milijonov za državo, nikakor ne zadostuje. Treba je upoštevati, da morajo računati državne blaginje, kakor je to razvidno iz zadnjih izkazil, s primanjkljajem 150 milijonov, za kateri primanjkljaj je pokritje v znesku 48 milijonov očitno premajhno. Treba pa je upoštevati tudi to, da znašajo skupni deželni primanjkljaji približno enako veliko. Če hoče vlada tedaj res storiti kaj za sanacijo deželnih in državnih financ, je gotovo, da te vsote še nikakor ne morejo biti definitivne, marveč da se bo morala vlada odločiti za večje vsote, da končno še vendar enkrat izkoplje sebe in dežele iz denarnih kalamitet. Naravno je sicer, da je to vprašanje zlasti za avstrijskega ministra zelo neprijetno in finančni minister Zaleski tudi ni hotel iti delj, kakor so šli njegovi predniki, jasno pa je tudi, da »svoja stališča v očigled nujni potrebi ne bo mogel dolgo vzdržati. — Koncem koncev je vendar dobro, da se stori vsaj nekaj, morda se izpremen med tem razmere, zlasti če bo državni zbor končal brambno reformo in druga nujna vprašanja. Da pa te vsote nikakor ne zadostujejo, je tudi finančni minister vitez Zaleski in je to tudi priznal v svojem ekspozeju, naglašajoč, da je »ljudska potreba, da se davčna moč prebivalstva ne obremeni preveč. Ravno take potrebe pa so izboljšanje materialnega stanja državnih nastavitvenec, razne investicije na vodno - gospodarskem polju, razširjenje lokalno - železniškega omrežja, veliko delo socialnega zavarovanja in potreba preustrojitve vojskovanja. Mogoče je sicer dobiti pokritje za te potrebe potom kredita, toda za tak denar je treba plačati 4 1/2 %.

Glede deželnih financ je dokazal, sklicujoč se na obširen statističen material, da je preračun velike večine dežel v skrajno kritični situaciji. Tu je treba hitre pomoči, ker dolgovi neprestano rasejo. Učitelstvo mora dobiti več enkrat svojemu stanu primerne plače, kar pa je mogoče le, če se deželne finance sanirajo. V to svrhu se mu zdi najbolj primerno, da dobe dežele delež zneska iz državnega davka na plivo in žganje.

Cela vrsta drugih davkov naj zadene samo premožne sloje tako zvišanje osebne dohodarine in davek na delnice, davek na tatlame, ureditev davka na dedščine in zavarovalnine, nadalje totalitatorski davek in davek pri velikih stavah pred takozvanimi Buchmacherji, davek na šampanjec in na avtomobile.

Od davkov na plivo, ki je preračunjen na 62 milijonov kron, bi doble dežele okroglo 56 milijonov, država pa 55 milijonov. Od davka na žganje bi morala država obdržati svoj dosežani delež v znesku 75 milijonov kron. Donesek osebno - dohodninskega davka znaša kakih 7 milijonov kron več kakor doslej, med tem ko bi zvišanje davka za one, ki imajo skrbeti samo za eno osebo, doneslo 57 milijona.

Končno je reasumiral finančni minister svoja izvajanja, ter naglašal, da dobi država od zvišanja teh davkov samo kakih 483 milijona. — Kar bi moralo plačati ljudstvo na direktnih davkih in stranskih pristojbinah, na konzumnih davkih, kolkih, takсах in pristojbinah ter davku na vozne listke, je preračunljeno v načrtu

finančnega zakona za leto 1912 s 10015 milijona kron.

Dodatna obremenitev v sled novih predlog bi tedaj znašala komaj 5% dosežanih davkov.

Končno poda finančni minister sitko večjih izdatkov, ki bi zadeli državno upravo v bližnjem času, zlasti zvišanje plače državnih nastavitvenec, omenja vodne ceste, lokalne železnice, telefonska omrežja, vojaške izdatke, dotacijo melioracijskega zaklada, stanovanjsko skrb, socialno zavarovanje in drugo, za kar je treba mnogo več, kakor 100 milijonov kron, ki jih je brezpogojno treba pokriti z novimi davki.

„Vsa Hrvatska je podkupljena“.

V Zagrebu, 27. febr.

Dr. Sime Mazzura je priobčil v »Obzorju« zanimivo pismo, ki mu je pisala odlična oseba z Dunaja in ki se nanaša na pokojnega ministra grofa Aehrenthala.

Dotična oseba je poznala Aehrenthala še kot mladega uradnika pri poslanstvu v Petrogradu in je bila tudi kasneje z njim v dotiki, ko je bil minister zunanjih del.

Pisec dotičnega pisma pravi med drugim:

»V živem spominu mi je razgovor, ki sem ga imel z grofom Aehrenthalom in ki se nanaša na dogodke na Hrvaškem. Takrat je rekel minister: »Mi moramo povečati pomen Zagreba.«

Iz teh besedi sem logično sklepal, da bo on stremil za tem, da ojači ugled in pomen Hrvaške s tem, da bo s svojo vplivno besedo stal na braniku za zakon in pravice, zajamčene Hrvaški po nagodbi s Hrvaško.

O tem sem bil tem bolj prepričan, ker je kasneje minister še posebej naglašal, da je volilni red, ki je bil takrat v veljavi na Hrvaškem, ničvreden, in prvi vrsti zategadelj, ker ne nudi možnosti, da bi bil izvoljen takšen sabor, ki bi bil verno ogledalo prave ljudske volje.

To svoje mišljenje je minister kasneje temeljito izpremenil.

Kako je nastal v njem ta preokret, o tem bi lahko morda kaj povedali tisti naši doglavniki, ki so z njim razpravljali o — hrvaških razmerah.

Za mene je postal ta njegov preokret z ozirom na Hrvaško nedvomljiv v tistem hipu, ko mi je pri neki priliki rekel:

»Vsa Hrvaška je kakor s srbskim denarjem podkupljena.« In kako resno je bil prepričan o tem, dokazal mi je nadaljni moj razgovor z njim.

Na njegove besede sem jaz pripomnil:

»Nisem bogat, toda če bi tudi imel ves srbski denar, ki baje kroži po Hrvaški v agitacijske namene, bi gotovo ne bil bogatejši kakor sem sedaj.«

Na to pripombo je odgovoril minister:

»Kaj vi veste, ko ne živite na Hrvaškem!« V dokaz svoje trditve se je minister skliceval na ime nekega našega publicista. (Kdo je bil ta publicist? Ni dvomiti, da je Aehrenthal navedel ime bivšega hrvaškega poslanca, urednika reškega »Novega lista« Frana Supila. Opomba uredništva.)

Pisec pisma pravi, da se kasneje z Aehrenthalom ni več razgovarjal in utemeljuje to tako-le:

Soteske domov. Toda oče je bil čemer in oduren napram svoji hčeri in ni bil z njim noben pogovor mogoč. Zato je odšla Justina, prišedši domov pa pisala pismo na Sedmiča ter mu naznanila, kaj se je spletlo zoper njega. Možu, ki je stal na strani Davorinovihih neprijateljev, ni povedala nič o tem pismu, ki se ji je videlo potrebno z ozirom na njeno prijateljstvo do Sedmiča.

Peti dan nato je dobil Borec obširno pismo z Dunaja. Vseučiliščen Sedmič je v obrambo svoje časti in poštenja napisal, kar se je zgodilo med njim in Katinko ter kar je vedel o razmerju med to in hlapcem Francetom. Zadnje sporočilo je šlo Sedmiču težko v pero, ker se mu ni zdelo nič moškega, ampak babje opravljaje, a ko je pomislil, je vseeno zapisal, češ škodovati mi ne more, karisti pa lahko, da vržem raz sebe hudo obdolžitev.

In res, vprav to ga je rešilo, da je postal v oči Borce čist.

Prišli so velikonočni prazniki in z njimi na Golo hlapec France kot vojak. Pri Borec je služil pet let in ker ga je gospodar po dosluženi vojaščini obljubil vzeti spet v službo, ker je bil dober delavec, zato je prišel dopustnik k Borčevim kot domov.

Borec o vsebini Sedmičevega pisma ni znil nikomur besedice. Opazoval je ženo in ko se je zdel po-

»Vedel sem, da se neki mlad človek sili v ospreje ter se, podpiran od neke velike gospode, postavlja kot najboljši poznavalec vsega iztoka. Zakaj bi torej kvaril mlademu gospodu veselje? (Pisec tu misli brez dvoma znanega barona Chlumetzkega, ki je igral vlogo tudi pri takozvanem Friedjungovem procesu. Opomba uredništva.) Saj imam vendar najnujnejšega posla v znanosti, ki sicer ne posega v politiko, ki mi pa vendar odpira pot k sreči vsega slovanskega sveta.«

Ta zaključni odstavek kaže na to, da ni pisec citiranega pisma nihče drugi kakor znani slavist profesor dr. Vatroslav Jagić, ki je bil docent na vseučilišču v Petrogradu v času, ko je bil pokojni Aehrenthal še mlad uradnik pri avstro - ogrskem poslanstvu v Petrogradu.

Italijansko - turška vojna.

Bombardiranje Bejruta.

Carigrad, 26. februarja. V turških krogih so mnenja, da so Italijani bombardirali Bejrut na nasvet generala Canave, ki je italijansko vlado o tem prepričal, da se mora napraviti poisk, da se konča vojna, izven Tripolitanijske, ker je položaj Italijanov v Tripolitanijski zelo težaven.

Carigrad, 27. februarja. Uradno poročajo, da je bilo pri bombardiranju Bejruta 58 oseb ubitih, in sicer dva mornariška častnika, 20 mornarjev in 36 privatnih oseb. Ranjenih je bilo 56 oseb, med temi en Rus.

Protest turške vlade.

Pariz, 27. februarja. Turška vlada je naročila svojim poslanikom, naj protestirajo pri vevlastih, da je poveljni italijanskih ladij pred Bejrutom dovolil le rok 20 minut za predajo turških ladij, in po preteku tega roka tudi faktično začel bombardirati.

Carigrad, 27. februarja. Časopisje poroča, da so vevlasti dobrohotno sprejele protest turške vlade proti bombardiranju Bejruta. Francoski poslanik v Rimu je dobil še pred tem korakom italijanske vlade naročilo, naj opozori Italijo na to okolščino.

Izganjanje Italijanov.

Carigrad, 27. februarja. Turško časopisje nadaljuje svoje napade proti Italiji in zahteva, naj se vsi Italijani izženejo. Ker se boje, da ne bodo Italijani napadli otokov v Arhipelju, je odpotoval ondotni vali, ki je bil tu na dopustu, na svoje mesto nazaj.

Carigrad, 27. februarja. Več nego 4000 oseb je prišlo večeraj pred bejrutski konak ter zahtevalo z grožnjami proti Italijanom, naj se ti takoj izženejo. Poroča se, da so podobne demonstracije godile po vsej Anatoliji. Iz Libanona je prišlo večeraj 1500 mož, ki so bili deloma oboroženi. Bojevati se hočejo za Islam. Da se prebivalstvo vsaj nekoliko pomiri, svetujejo, naj se vsaj najnižji sloji Italijanov izženejo.

Razpoloženje Turčije.

Franko brod, 27. februarja. Iz Carigrada poročajo: Pri večerajšnjem sprejemu diplomatov na porti je prevladalo mnenje, da dogodki pred Bejrutom niso zlomili odpora Turčije, temveč le nanovo poživeli in da Turčije tudi spriče kake intervencije vevlasti ne bodo prisilili k miru. Pri sprejemu je zunanji minister pokazal diplomatom italijanske dum - dum - kroglice, ki so mu jih po-

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pöhlín.)

(Dalje.)

»Ti si žalosten boječne! Otroka, ki se je storil v sramoti in ostudnosti, boš prevzel nase, oni pritepin se ti bo pa režal v zobe! Pride naj spet in ponovi svoje dejanje pri tvoji hčeri! Njegov čin odobravaš, ker mu nečeš dati priložnosti, da mu poveseti resnica in pravica v obraz.«

Borec je bil v hudem položaju. Vse svoje življenje ni imel opraviti s sodiščem in če mu je kdaj kdo prizadel kako krivico ali škodo, je potrpel. Tudi zdaj bi bil potrpel, a žena mu je v takih strašnih barvah slikala Sedmičovo hudobijo in si izmislila premetenosti, s katerimi da jo je skušal gost zapeljati, da se je Borec končno udal ženini zahtevi, da ovadi Sedmiča oblasti zaradi hudodelstva posilstva in presestva.

V sren pa ni bil docela prepričan o nekrivdi žene; saj je v začetku njunega zakona prišlo večkrat do burnega prepira, iz katerega je spoznal Borec, kako vroče krvi je žena in da z nepremagljivo silo pogreša onega, česar ji on ne more dati. Da bi se bila za časa Sedmičevega bivanja na Golem tako korenito spremenila in da bi bil mladenič res tak ničvrednež, se mu je zdelo skoraj ne-

mogoče, ampak je sodil, da je Katinka tudi grešnica vsaj nekoliko in da se oni grešni akt ni storil čisto brez njenega privoljenja.

Stirinajest dni nato je Borčevka dobila hčer.

Med prvimi, ki so prišli Borec čestitat na izredni redki starostni sreči, je bil Mrkač. A zet je naletel približno tako kot dan po zadnjem tastovem godu, ko je bil vržen skozi vrata. Borec ga zdaj sicer ni metal na cesto, pač pa je vpil kot jes'bar, kakor je pravila dekla Tona, ki je prisluskovala pri vratih.

»Ni moj otrok,« kričal je Borec, »ampak prešestnica se je spečala s tistim študentom, ki smo ga imeli tako za dobrega. Vsaj ona trdi tako ter zahteva, da ga ovadim zaradi posilstva in prestopka šeste božje zapovedi, ker da se ji je približal proti njeni volji. Je bilo nekaj res, to stoji, ker je otrok tukaj. Da bi pa bila ona nedolžna ovčica, tega ne verjamem. Kdaj si že prižgal vžgalico ob led? Oba hom dal zapreti, njo pa vrhutega spodil ob hiše.«

»Kako si bil nesposoben, da si imel mladega človeka pod streho!« dejal je Mrkač.

»Nesposoben sem bil, da sem jemal za ženo mlado žensko, o kateri ne vem, kje se je že potikala po svetu in kaj vse že preživela. To je bila bedarija, da sem star skušen mož

gledal na čeden obraz in prijazno lice, v srce pa nisem znal pogledati!«

»Tudi jaz sem dobil mlado ženo, še mnogo mlajšo od tvoje,« pristavi Mrkač.

»A veš, kje si jo dobil! Ti si do bil ženo v dobri, pošteni hiši, jaz sem jo pobral takorekoč na cesti. Pili smo v gostilni in ko sem bil vinjen, sem sklenil zaroko in ker sem bil pošten, da nisem hotel prelomiti dane besede, obhajal sem še poroko. Danes se pa kesam, da bi se snedel!«

Mrkač je kmalu odšel in se je njegova čestitka ob koncu spremenila v tolažbo. Dekla Tona je pa čutila za svojo častno dolžnost, da je nenavadno novico obesila na veliki zvon, da so babnice petih fara naokrog imele teden dni dovolj tečnega gradiva za premlevanje v dolgočasnem postnem času, moški so pa v krčmi pri Topolovcu uganili, da je vsaki babi tuji moški zapeljiv, samo da še more stati pokonci. Zato so sklenili paziti na svoje »košce«, kakor so las-kavo imenovali svoje žene, da se ne pripeti sramota, kot se je Borec.

Ko se je vrnil Mrkač k svoji ženi in ji povedal, kar je zvedel na Golem, bila je Justina prepričana, da se Sedmiču godi nezasišana krivica. In ko je že čula, da se namerja zoper njega ovadba, šla je k očetu zatrjevati, da je Sedmič nedolžen ter opisala dogodek v vozu oni večer iz

slali iz Tripolitane. Število Italijanov, ki bodo izgnani, znaša 11.000.

Akcija proti Dardanelam?

Carigrad, 27. februarja. Berolinski poslanik je sporočil turški vladi, da začne italijanska mornarica v par dneh z akcijo proti Dardanelam.

Berolin, 27. februarja. Iz Carigrada poročajo: Včeraj popoldne ste pripluli dve italijanski vojni ladji pred Cavallo nasproti otoka Thasos ter namerili topove proti mestu, ne da bi streljali. Nato ste odpluli v smeri proti Dardanelam.

Carigrad, 27. februarja. Turška vlada je poslala velepravilnost, v kateri sporoča, da namerava zapreti Dardanele z minami, če bi začela italijanska mornarica z akcijo v Egejskem morju.

S tripolitanskega bojišča.

Carigrad, 27. februarja. Vojno ministrstvo je dobilo poročilo, da je 23. t. m. hotela neka italijanska kolona, obstoječa iz štirih bataljonov infanterije, enega oddelka kavalarije in treh baterij artilerije, zasesti Zamzur, vendar se je morala pa vsled odpora Turkov in Arabcev umakniti. Izgube Italijanov so neznane, na turški strani sta bila ranjena dva moža.

Štajersko.

Iz Hrastnika. Trboveljskega g. dopisnika (pa samo njega) »Slov. Naroda« silno iritira vsako poročilo iz Hrastnika, ki izide v »Slov. Nar.« Če ne pojemo slave sedanjemu obč. odboru, v katerem zastopa po kogarkoli zaslugi slovenski Hrastnik 5 nemčurjev, je to pravcati revolucijonizem; če ožigosamo obsojanja vredno paktiranje z Nemci, je to atentat na g. župana; če prosimo obč. odbor, da krene v narodnem oziru glede Hrastnika na druga pota, je nevaren komplot proti obč. odboru; in če se upamo pokazati nezadovoljnost s političnim bojkotom, ki se ga je vpeljavalo prav po kranjskem vzoru in vsled katerega se suverensko zavračajo najponižnejše procnje hrastn. Slovencev in nationalibus, je to pogubna revolta, ki se mora za vsako ceno zatreti. Kakor rečeno, trbov. g. dopisnik pograbi vsako najnedolžnejšo notico iz Hr., jo po svoje prikoji in mojstersko demagoško vporabi. In to se je zgodilo, čujte, celo s kratkim poročilom o — sokolski veselici. Pri vseh svojih prireditvah se je hrastn. Sokol ne zamarja zanašal na trbov. narodnjake in pred vsem Sokole, ki so ga vsakokrat v veliki meri gnetli in moralno podprli. Tudi tokrat smo z vso gotovostjo pričakovali nekaj bratov iz Trbovelj in nemilo občutili, da jih ni bilo. Temu svojemu čuvstvu je dal nek hrastn. Sokol duška v oni notici — hudomušno pa je pristavil ono opazko o godbi 27. pešpolka, ker se je v Hrastniku splošno govorilo, da se je več trboveljskih Slovencev udeležilo tiste veselice. Trboveljski g. dopisnik pa insinuirá temu poročilu namen, žaliti narodno-napredne Trboveljce. G. dopisnik, to ni lepo, temveč nizkотно. Sicer pa ne gremo za vas po kostanj v žerjavico; sami ravno tako dobro veste, kdo je bil na oni veselici in, če bote z dotičniki obračunili, je prav! Kajpada bo hrastniški Sokol kljub temu raj poletel med trboveljske brate, če prej ne, k razvitju prapora. — Namen naših dopisov je znan in naj bi ga vpošteval tudi trboveljski gospod dopisnik: ne gre nam za osebe, gre nam za to, da se spremeni smer sedanjega režima glede Hrastnika, da preneha skrajno kvarna popustljivost napram Nemcem. Ohraniti Hrastnik Slovencev, je edini in nesebični naš smoter, za katerim moramo stremiti, če nečemo pasti. Da tega ne želi niti trboveljski gospod dopisnik, smo nverjeni, želeli pa bi bilo, da opusti tendenciozno izrabljanje naših dopisov, s katerim se neti osebni in lokalni spor med Trboveljci in Hrastničani v vidno veselje nasprotikov in v škodo nam samim. Hrastničanje vemo in priznamo, da se držimo le skupno s Trboveljci, ti pa brez nas tudi težko. Oba kraja sta koordinirana in navezana drug na drugega. Zato pa: nikarte razdirati! Dela, resnega imamo dovolj in marsikaj smo zamudili in zanemarili. Poglejmo le kmete: kako navdušeno so se prištevati narodni stranki, naročali in čitali napredne časopise. Danes pa dobi »kmečka zveza« več in več privržencev, kmetje, ki čitajo »Narodni list«, so redki. Da smo nazadovale, so pokazale zadnje volitve in, če ne popravimo, bodo pokazala prihodnje deželnozborske. Kako stojimo z narodnim nasprotnikom? Menimo, da ste narodni Trboveljci o tem z nami istih misli. Še par kompromisov, pa bo občina izgubljena. Sicer pa, Hrastničanje se ne bodo nikoli več in pod nobenim pogojem držali kompromisa z besedolomnim Nemcem. To je gotovo! — Da se razmere zboljšajo, je treba kakor rečeno, skupnega dela, in s tem začnimo

šimprej, da ne bo prepozno. Predpogoj temu pa je: nikakih zvez z Nemci, nobene popustljivosti. Morda bi ne bil neumesten tale predlog: naj bi kateri izmed trboveljskih narodnih voditeljev sklical dogovorno, s kakim Hrastničanom sestane uglednejših naših mož, na katerem bi se dogovorili o skupnem političnem društvu, ki bi dajalo odsele direktivo složnemu našemu delovanju. Če se to udeje, bodo postala nepotrebnosti tudi prerekanja med trboveljskimi in hrastniškimi dopisniki. (To bi tudi mi z največjim veseljem pozdravili. Op. uredn.)

K zgodovini zadnjih pogajanj za delazmožnost štajerskega deželnega zbora poročá še nekatere zanimive podrobnosti glasilo zveze nemških učiteljev in učiteljic na Štajerskem »Pädagogische Zeitschrift«, čije urednik je deželni poslanec Otter. V členu se pravi med drugim, da je le Wastian s svojimi obstrukcijskimi grožnjami preprečil delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Wastian je zastopal stališče, da smeta v deželnem šolskem svetu imeti glasovalno pravico samo dva deželna šolska nadzornika, vlada pa je hotela dati glasovalno pravico trem deželnim šolskim nadzornikom, s čimer so bili zadovoljni veleposestniki, krščanski socialisti, večina nemških nacionalcev in slovenski klerikalci. Iz izvajanja »P. Z.« in svoječasnega Hagenhoferjevega članka v »G. V.«, se potrjuje torej znova znani komunike »Slovenskega kluba«, da so bili slovenski klerikalci že sklenili mir z nemškimi nacionalci za ceno enega svojega zastopnika v deželnem šolskem svetu. O izpolnitvi vseh drugih naših veliko važnejših narodnih, kulturnih in gospodarskih zahtev ni bilo niti govora. Gola hinavščina in sleparjenje je torej, ako se klerikalni poslanci delajo sedaj velike narodne junake. Ako bi ne bilo Wastiana, ki je hotel doseči popoln poraz slovensko-klerikalnih obstrukcionistov, bi danes že zdavnaj vladal v deželni zbornici mir in ostalo bi v deželi vse pri starem. In za tako »politiko« no simo vse hude gospodarske škode, ki nam jih povzroča obstrukcija!

Iz Dobove pri Brežicah. (Dr. Benkovičev s h o d.) Minulo nedeljo je imel pri nas dr. Benkovič po prvi maši šod, katerega se navzlic bujni, že več dni poprej trajajoči agitaciji ni udeležilo niti 50 ljudi. In med njimi je bilo povrh tega še polno šolarjev, ki so poslušali hujškarijo proti — svojim učiteljem. Ni se zdelo nikomur potrebno, da bi deco spodil s političnega shoda. Dr. Benkovič je govoril na dolgo in široko o vzrokih klerikalne obstrukcije in moral poslušalce s številkami, ki jih nikdo ni razumel. Napadal je tudi na shodu nenavzočega dr. Kukoveca — kar pa so mu kmetje, ki dr. Kukovec bolj cenijo kot svojega s pasjim bičem gazilanegega poslanca, hudo zamerili. Ko so se maloštevilni zborovalci razhajali, je bilo slišati to-le zelo umestno sodbo: Dr. Benkoviča so same besede, naredil pa nam ne bo nikoli ničesar. Temu mnenju se pridružujemo tudi mi in pravimo, da bi si dr. Benkovič pot v Dobovo lahko prihranil. Ob Sotli je za vedno doigran.

Iz Maribora. (Na adresi »Stražec«.) »Marb. Zeitg.« in grška »Tages post« sta prinesli poročilo, da je mestna občina mariborska »im Einvernehmen mit der Dom- und Stadtpfarre« razpisala natečaj za načrt novega pokopališča. A natečaj pa je razpisala samo »für Architekten und Ingenieure deutschen Stammes«. — In kaj takega podpisše naš stelni župnik! To odobrujejo tisti mariborski duhovniki, ki so Wastianu volili! Gospod Vrstovšek, narodno togo okoli sebe in: hie Rhodus, hie sulta!

Iz Maribora. Varnostne razmere v našem mestu so na jako slabi stopinji. Na Glavnem trgu leži natrpanega kamenja, ki se ga rabi za zidavo drugega dravskega mosta, a po noči nikdo ne smatra za potrebno, da bi se tjakaj postavila kaka luč. Že zvečer ob 7. uri bi človek lahko koga tam ubil, a nikdo ne bi nič o tem videl. Ker je pa sedaj, odkar podirajo hiše v Freihaussgasse, prehod skozi Allerheiligengasse najbolj v rabi, bo morda slavní mestni magistrat potem, ko se bode pripetila kaka nesreča, vendar uvidel, da je razsvetljava tega prostora nujno potrebna. — V neki ulici stoji napis: Das Befahren der Gasse in der Richtung nach abwärts ist bei Strafe verboten. Ali je isti morda samo radi olepšave dotične hiše pritrjen? Ali se more res kaj zgoditi, preden bode policija v akcijo stopila? Zakaj ima mesto stražnike? Morda za to, da pasante, ako so malo slabše oblečeni, insultira in izprašuje, kam da potujejo? Ali pa nimajo vsi enako pravico? Treba bode vzeti močno metlo, da se to skrajno slabo gospodarstvo počeno pometa.

Iz Maribora. Na pustni torek so priredili gg. Weixl, Majer, Rötter in Rosina v veliki dvorani Narodnega doma maskarado, ki je bila tako do-

bro obiskana, kakor dosedaj si nobena taka prireditev. Opaziti je bilo jako malo število mariborske noblesse nasprotno pa jako veliko število prostostojnega občinstva, ki je prišlo takrat gotovo prvokrat k taki prireditvi. Omeniti moramo, da take prireditve najbolj pridno poseča slavní mariborski »Češki klub«, ki je tudi tokrat polnoštevilno posetil prireditev in na ta način tudi pripomogel do tako lepega denarnega uspeha. Pri tem moramo tudi omeniti, da je gospica Neratova v maski kot pekarica oddala izkupiček od prest 13 K, gospici Poseb in Ribič kot čisti izkupiček evetljje 30 K 48 v ter g. Hofbauer v maski kot policaj, nabral 11 kron 50 vin. kazni. Ta prireditev je torej vrgla izvanredno lep čisti dobiček v znesku 178 K 15 v, ki se je sledeče razdelil: Dramatičnemu društvu v Mariboru 70 K, ženski C. M. podružnici v Mariboru 50 K, moški C. M. podružnici v Mariboru 50 K, Glasbenemu društvu v Mariboru 8 kron 15 vin. Ta pustna veselica se je torej v vsakem oziru izvrstno obnesla, in gotovo boljše, ko da bi jo katero si bode društvo priredilo. Ne mogli bi si želeti še večje zabave ko tokrat in zato nam tudi ostane letošnji pustni torek v trajnem spominu. Vsem cenj. sodelovalcem se izreka tem potom za njih trud in požrtvovalnost najiskrenjeja zahvala.

Akad. - tehn. društvo »Triglav v Gradcu. IV. redni občni zbor akad. - tehn. društva »Triglav« v Gradcu se vrši dne 2. marca 1912 ob 8. zvečer v društvenih prostorih.

Iz Gradca. Ustavovorni veleposestniki, volilci štajerskega deželnega zbora, so imeli v soboto, dne 24. februarja pri »Slonu« zborovanje, na katerem so sklenili pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora na vse strani nadaljevati. Obenem so priporočili deželnemu odboru, da naj po možnosti pri vseh deželnih izdatkih varčuje.

Drobne novice. Tečaj za češki jezik priredi klub naprednih slovenskih akademikov v Celju. Podnuk se prične v soboto dne 2. marca ob 6. zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«. — Moška podružnica »Branibora« v Celju javlja, da je tik pred večjim mestom na Spod. Štajerskem na prodaj hiša s 6 sobami, razdeljenimi na 4 mala stanovanja. Poleg hiše, ki že stoji 10 let, je vrt. Cena 11.000 K. Več pove poizkušnični tajnik dr. L. Brunčok (pisarna dr. Brenčičeva). — Imenovana je za pošto oficijantinja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah gospodična Elizabeta Minařik. — Z Brega pri Celju. Te dni je bilo vplomjeno v kopališče »Diano«. Tat je odnesel več perila, glavnikov in drugega inventarja. — Iz Slove-njegrada nam poročajo: Dne 21. februarja se je peljal posestnik Jože Lampret na vozu, ki je bil naložen z lesom, proti Šmartnemu. Voz se je vsled slabe ceste zibal semintje. Lampret je padel z njega in si je zlomil nogo. Spravili so ga v slovenjegraško bolnišnico. — Iz Ljutome-ru. Obesil se je v pijanosti sluga takozvanega nemškega kopališča. — Razpisano je mesto uradnega sluga pri c. kr. okrajnem sodišču v Ptuj. — Ukradla je 4letna dekla Frančiška Gangl, doma v Št. Jurju ob Južni železnici svoji gospodnji Hammer v Windorfu v graški okolici zlat prstan s tremi briljanti, vreden 300 K in 40 K denarja. Nepošteno dekle so zaprli. — Iz Celja. Te dni je umrlo tu naenkrat 5 žensk, med njimi gospa Berta dr. Sadnikova, soproga nemškega zobozdravnika in Berta Achleitnerjeva, soproga pekoveškega mojstra. Dr. Sadnikovo, hčerko bivšega ptujskega gimnazij-skega ravnatelja Guba, bodo prepe-ljali v krematorij mesta Zittau na Saksonskem, kjer jo bodo na željo rodbine sežgali.

Koroško.

Koroški deželni zbor. V včerajšnji seji koroškega deželnega zbora se je bavil poslanec Walcher z žalostnimi št. vilkami proračuna ter pravi, da so krive finančne kalamite-te zlasti šole. Uporabil je to priliko, da se je z vso besnostjo zaganjal v učitelje. Tudi izdatki za deželne do-brodnele zavode so mu previsoki. Končno govori o uvedbi proporcij-onalne volilnega sistema, ki ga je zagovarjal tudi socialno-demokra-tični poslanec Eich. V ostalem je bi-la seja zelo mirna in se je deželni zbor bavil zlasti s šolskim vpraša-njem, ne da bi bil prišel do kakega sklepa.

Primorsko.

Poneverbe v Pulju. Razen mestnega blagajnika Galanteja so areti-rali še štiri računске uradnike in si-cer Privilegija, Jucha, Descovicha in Quarantotta. Doslej so dograli, da manjka v blagajni 50.000 K. Dasi-ravno je poskusil istreki deželni od-

bor preprečiti akcijo, ki jo je pod-vzelo v Pulju namestništvo, da varu-je svoje stališče, vendar vlada do-sledno prevzema vse puljske mestne agende v svoje roke. Tako je dospelo včeraj v Pulj več državnih inženir-jev, da prevzamejo vodstvo mestne elektrarne in plinarne ter drugih mestnih podjetij. Med tem so areti-rali še mestnega blagajnika Besan-teja.

Lloydov arzenal in delavstvo. Že od lanskega leta sem visi nad delavstvom v Lloydovem arzenalu Da-moklejev meč. Vsak trenutek se je bati, da postavi ravnateljstvo več de-lavcev na cesto. Tako se je zgodilo nedavno, da je ravnateljstvo odso-vilo naenkrat 112 delavcev. Posre-doval je nato pri ravnatelju Frank-furterju g. poslanec dr. Rybář ter o uspehu svojega posredovanja poročal na dobro obiskanem nedeljskem sho-du in pondarjal, da ravnateljstvo Lloyd ne misli na sistematično od-pušcanje delavcev, marveč da bo Lloyd v kratkem času moral spreje-ti večje število delavcev, ker upa, da bo delo naraslo. Tudi hoče ravnatelj-stvo v kratkem urediti prevažanje delavcev k Sv. Roku, ker so doslej ravno tržaški delavci in oni iz Milj izgubljali največ časa z vožnjo. Te izjave je delavstvo vzelo z odobrava-njem na znanje ter končno sprejelo tozadevno resolucijo na ravnatelj-stvo.

Zločini v čenstohovskem samostanu.

Petrikov, 27. febr.

Pred tukajšnjim okrajnim sodi-ščem se je pričela danes razprava proti menihom Damas Macochu, Izidorju Starewskemu, Bazilu Ole-senskemu, Heleni Macoch-Krzya-nski, proti samostanskemu klju-čavničarju Jozefu Pertkiewitzu, voz-niku Vincenciju Planku in Lucienu Cyganovskemu.

Izmed poljskih in rusinskih od-vetnikov ni hotel noben prevzeti za-govora Macocha, čeprav je ta ponu-jal honorar v znesku 40.000 K. Od-vetnik dr. Klein je njegov eks offo -zagovornik. Velika razpravna dvora-na je natlačeno polna. Povabljenih je 140 prič, med temi mnogo pavlanskih menihov. Okoli sodišča je postavljeno vojaštvo.

Macocha je privedel sodnijski paznik v dvorano. Macoch je popolnoma pobit.

Predsednik je najprvo spo-ročil, da je bivši prior čenstohovske-ga samostana, pater Reimann, ki je bil jeseni v samostanu nsmiljenih bratov v Hütteldorfu pri Dunaju in ki je baje pobegnil v Ameriko, iz Ri-ma potom ruskega poslanštva poslal zdravniško izpričevalo, da je bolan. Tudi sedanji prior čenstohovskega samostana je poslal zdravniško izpri-čevalo o svoji bolezní, da mu ni tre-ba izpovedati o razmerah, ki jih je dobil v samostanu po odhodu prej-šnjega priorja.

Pater Macoch se je priznal krivega vseh dejstev, katerih je ob-tožen, vendar je pa skušal zbuditi mnenje, da ga je Helena privedla do zločina. S svojim možem se je nepre-nehoma prepirala in je Damasa do tega pripravila, da je umoril njenega moža. Na vprašanje predsednikovo je Macoch natančno opisal, kako je umo-ril svojega stričnika. Truplo je s po-močjo nekega drugega meniha in sa-mostanskega sluga skril v divanu, ki ga je potem dejal v zaboj ter odpeljal s pomočjo nekega voznika. Nadalje je tudi priznal, da je kradel, kakor to navaja obtožnica.

Dnevne vesti.

+ Ljubljanski škof je v štev. 3. »Ljubljanskega škofijskega lista« priobčil dolgovozno poslanico »Du-hovnikom ljubljanske škofije«. Ta škofova epistola je namenjena samo duhovnikom in jo drugi ljudje ne bo-dobili v roke. Res škoda, da nam okus in npravi ozir branijo, ponat-sniti ta najnovejši spis ljubljanske-ga škofa, kajti javnost bi dobila s tem globok vpogled v škofovo du-šo... Škof se v svoji poslanici naj-prej pritožuje, da se nekateri mlajši duhovniki ne oblačijo po cerkvenih predpisih; dalje toži, da mnogo mladih duhovnikov ni med častilci sv. zakramenta in da nečejo vsak teden enkrat prebiti cele ure pred taber-nakljem in končno razglašá z vese-ljem, da je le deloma resnično, kar se mu je poročalo, da nekaj mlajših du-hovnikov ne mara več hujskati — škof pravi temu, da se ne marajo več udeleževati političnega in socialne-ga dela — in so se dogovorili in za-vezali, da to delo opuste in se umak-nejo v cerkev. A vsemu temu je škof posvetil le malo vrstic, največji del njegove poslanice je zopet posvečen — splošnemu vprašanju. Naš škof je popolnoma pridoben tistim srednje-veškim zarukanim popom, ki jim

spolno vprašanje nikoli ni dalo mi-ru in ki so ženske imenovali orodje satanovo in hudičovo past. Tudi ljub-ljanskemu škofu ne da spolno vpra-sanje nikoli miru. Sam pravi v svo-ji poslanici, da že leta in leta, noč in dan misli na spolne stvari in rešuje spolno vprašanje. In vsa svarila in vsi opomini ne zaležejo nič pri tem trdoglavem škofu. V svoji poslanici piše: »Pri zadnji sinodi sem hotel v tem oziru začeti novo pot. Sestavil sem navodila in jih dal pretresovat dotičnem odseku. Kako silni so bili ugovori, kaka pisma in svarila sem dobival. Ko se je čulo, da nekaj pišem o teh zadevah, so gosposdje z glavami majali, neka konferenca mi je poslala pismen protest zoper take knjige, s katerimi bom ljudi grehov naučil.« — Pa vsi ti opomini pamet-no mislečih duhovnikov niso nič po-magali. Škof je izdal knjigo o sinodi, izdal rdečo in višnjevo brošuro in še vedno nima miru, spolno vprašanje mu blodi še vedno po glavi in zdaj naroča duhovnikom novič, kako naj se v spovednici vtikajo v spolne za-deve odraslih in zlasti otrok. Po celi deželi je že znano, kako škof v spo-vednici otroke »spolno podučuje« in pozitivno nam je znano, da so starši v Radečah in v Št. Janžu — morda tudi še kje drugje — energično po-skrbeli, da njihovi otroci niso šli k škofu k spovedi, ker so vedeli, da jih bo spolno tako temljito podučil, da bo groza. Ta škof še ni zadovoljen s tem, kar se govori v spovednicah; še intenzivnejše, še bolj detajlirano ho-če, da naj duhovniki poučujejo mla-dino v spolnih zadevah. Kdor čita to najnovejšo škofovo poslanico du-hovnikom ljubljanske škofije, ga bo stresla groza in ne bo se ubranil mnenja, da je ta škof na živcih bolan, da je psihiopatičen slučaj, ki ga je treba izročiti zdravnikom. Priporo-čamo ljubljanskim kanonikom, naj prečitajo Krafft-Ebingovo knjigo o seksualni psihiopatiji in če bodo z nauki te knjige primerjali početje ljubljanskega škofa in dokaze njego-vega vseskož perverznegega nagnenja za razpravljanje in pisarenje o spol-nih stvareh, bodo spoznali, da mora biti mož težko bolan. Tako težko bolan mora biti škof, da je že izgubil vsak smisel za mejo, do katerih sme iti. Njegov urad pa mu daje tako moč in tak vpliv, da je njegova bo-lezen postala obče nevarna in obče-škodljiva. Škof uganja že dolgo let vsakovrstne budalosti. Ali morda dušni in npravi blagor slovenskih otrok ni toliko vreden, kakor na pr. dohodki iz škofijskih posestev, da pu-ste kanoniki škofa uganjati na polju seksualnega vprašanja vse kar hoče, medtem ko so mu uprave škofijskih posestev kar kratkim potom vzeli iz rok? Vse kar je prav! Ljubljanski kanoniki bodo sodegovorni za vse posledice škofovega početja, če temu ne naredo konec. Te škofove norosti traja-jo že nekaj let in čas je, da že enkrat nehajo. Apeliramo tudi na vse duhovnike, ki še pametno in pošteno mislijo, da se že enkrat energično upro temu početju, ki kvari in npravo izprija slovensko mladino. Še ne-kaj let takega početja, pa bo kranjska dežela po zaslugi škofa in duhov-ščine eldorado za kupčevalce s člo-veškim mesom.

+ Kaj dela dr. Šusteršič na Du-naju? »Slovenec« pravi, da je šel Šusteršič na Dunaj posredovat, da bi vlada znižala svojo zahtevo glede prispevka ljubljanskega mesta za državno policijo. To je debela laž, ki si jo je »Slovenec« izmislil, da bi ljub-ljanskemu prebivalstvu nasul peska v oči ter mu prikril pravi namen, ki ga ima Šusteršičeva pot na Dunaj. Zato konstatujemo, da ni Šusteršič niti z mezinem ganil, da bi vlada re-ducirala svojo zahtevo glede prispev-ka ljubljanske občine za državno po-licijo, nač pa je interveniral pri vseh mogočih faktorjih, da bi izposloval sankcijo zopetni spremembi občins-kega volilnega reda ljubljanskega, ki ima namen preskrbeti okoličanom volilno pravico tudi pri deželnozborskih volitvah. To je bil cilj in smot-er Šusteršičevega potovanja na Du-naj, interesi in koristi Ljubljane pa so mu toliko mar, kakor lanskei sneg.

+ Vsa sredstva so jim dobra. Včeraj smo že zabeležili, da je sobotni »Slovenec« priobčil Šukljeto-vo zahvalo belokranjskim volilecem, ki jo je jim poslal že 4. januarja t. l., namenoma brez datuma, da bi napra-vila vtisk, da je pisana nalašč v agi-tacijske namene za belokranjsko na-domestno deželnozborsko volitev. Klerikalci so v »Slovenec« priobčili Šukljeto-vo zahvalo brez datuma, ker si v »Slovenec« vendarle ne upajo falsificirati. V »Domoljubu« pa so mislili, da so varni, zato so hladno-krvno podpisali pod zahvalo datim »6. februarja 1912.« So pač mislili, da »Domoljub« čitajo samo njihovi beaki in vsled tega nihče ne bo iztak-nil njihove drzne falsifikacije. Pa so se vrezali, zakaj njihova falsifikaci-ja je prišla na dan prav po zaslugi Šukljeta samega. In prav je to, da se pri vsaki priliki ngotovi, kakšnih sredstev se poslužujejo klerikalci v

politični borbi. Falsifikacije, sleparije, zakonolomstva, nasilnosti, to so sredstva, ki naj klerikalnem pripomorejo do absolutnega gospodstva. Doslej so jim ta sredstva dobro služila, toda če jim bodo tudi v bodoče, to je drugo vprašanje. Zgodovina je v tem oziru najboljša učiteljica in ta izpričuje, da je bila moč, pridobljena z nemoralnimi in nasilnimi sredstvi, vselej kratkotrajna. In tako bo tudi s klerikalnim gospodstvom, ki sloni na trilih nogah goljufije, nasilstva in zakonolomstva.

+ Kdo napreduje — klerikalci ali naprednjaki? Češka revija »Slovansky Přehled« priobčuje zanimiv dopis s Slovenskega izpod peresa dr. Dermote, ki je kot socijalist pač objektivno presojevalec razmer in dogodkov na Kranjskem. V tem dopisu čitamo med drugim: »Ni res, da bi bil na Slovenskem liberalizem že premagan in da imajo sedaj klerikalci edinega odpornika v socijalni demokraciji. Treba je namreč uvaževati, da so se jele sile liberalizma — zlasti na deželi — končno konsolidirati ter organizirati politično in gospodarsko. Dejstvo, da je v zadnjem letu (1911.) zagospodovala klerikalna stranka v nekaterih mestih in trgih, ki so bile dosedaj liberalne trdnjave, (Kamnik, Radovljica, Ribnica itd.) in da so tudi v nekaterih drugih trgih liberalci z velikim trudom obdržali večino, je prirodna posledica reforme volilnega reda za občine. Klerikalci si dejansko niso pridobili nobenih novih sil, dasi so zavladali v imenovanih trgih in mestih, te sile so samo preložili vsled novega občinskega volilnega reda... Res pa je tudi, da se je tudi ljudstvo na deželi zelo polagoma obračalo od klerikalizma. Že to je velikega pomena, da si slovenski kmet vobče upa nastopiti proti klerikalcem, proti svojemu duhovniku. Kdor je videl in spoznal brezprimerno agitacijo slovenskih duhovnikov, ve, kaj to pomeni. Ta bo tudi razumel, da med tako duhovščino in med prostim ljudstvom ne more biti zdravega razmerja. Slovenskega kmeta torej ne ostrušiti niti peklenjski ogenj, niti hudice, niti cerkev, niti spovednica, niti Marijine družbe, niti Orli, niti druge takšne organizacije. In v resnici so se našle nekatere večje občine, ki so se otrsle klerikalnega jarma ter si izvolile napredni odbor. Klerikalci sprva niso hoteli tega priznati: trdili so, da se tu ne gre za načelno stališče, marveč da so odločilni samo krajevni spori in krajevni gospodarski interesi. Vkljub temu pa je postalo protiklerikalno gibanje, ki preje ni bilo veliko, sedaj docela znatno. In klerikalci so posegli po sredstvu, — ki pa pri njih ne preseneča — hoteli ndušiti sebi neprijateljsko gibanje. Začeli so proglašati bojkot politični (gospodarski in socijalni traja že več let) vseh svojih političnih nasprotnikov. Občine, ki so volile protiklerikalno, so bile oropane občinskih odborov in na njih čelo postavljene od vlade in deželnega odbora takozvani gerente. Rezume se samo ob sebi, da so bili to sami klerikalci. Tako je bilo na Jesenicah, v Šiški, v Mostah in drugodi. Take občine so bile na vse načine šikanirane od deželnega odbora. Zgled: Idrija. Posamnikom in deputacijam se je dalo razumeti, da se deželni odbor ne bo oziral na njihove želje in prošnje, dokler ne bodo imeli klerikalnega občinskega odbora. Deželni odborniki so se v tem smislu izražali na javnih shodih in v svojih uradih! Ali ne dokazuje to morda, da nvažajo klerikalci v javne zadeve takšno korupcijo, kakršne na Slovenskem še nismo videli? ...«

+ Pravica — kje si? Poročali smo že svoj čas, da je kaplan Vrhovec v Zireh na nekem javnem shodu na najdrznejši način in z njemu lastno silovitostjo hujskal na bojkot naprednih trgovcev, gostilničarjev in obrtnikov sploh. Početje tega steklega kaplana je bilo tako, da so se prizadevali obrniti na c. kr. državno pravdnistvo v Ljubljani na m. celo stvar naznanili. Pa glej čuda — državno pravdnistvo se doslej še ni ganilo. Dovoljujemo si vprašanje: Kaj pa naj to pomeni? Ali hoče c. kr. državno pravdnistvo mar na ta način dovesti dokaz o svoji nepristranosti?

+ Dr. Peganova doslednost. Klerikalci so se v deželnem zboru strahovito blamirali, ko so stali interpelacijo radi — kršenja deželne avtonomije. Dr. Pegan je znan kot silno površen človek in kot takega se je pokazal v deželnem zboru. Trdil je nekaj, kar se ni zgodilo, on. referent je bil manje informiran, kakor zadnji bralec kateregakoli dnevnika. To je bilo smešno po Prečini in okoličci, ko so čitali v listih, da so orožniki na sam Božič gnali krivce uklenjene k sodišču. Kar spogledovali so se. Na Božič niso sploh nikogar zaprli, orožniki sploh niso radi Prečinskih volitev, nikogar nikamor gnali in radi volilnih sleparij sploh ni bil nikdo zaprt. To bo seveda dr. Pegan reševal to uganko. Pri nas v Prečeni

ski občini mu jo razvolja vsak šolarček. Popolnoma nepoučen je grmel v dež. zboru referent, napadal državno pravdnistvo, sodnijo in orožništvo. Ko so dobili k deželnemu odboru sodniške pise, so videli, da ni državno pravdnistvo nič zakrivilo, da je dal sodnik oba uradnika zaslišati kot osumljenca in ne kot obdolženca. Tako vsaj se je opravičeval dr. Pegan, preklekal napad na državno pravdnistvo in na sodnika ter trdil, da je zakrivila deželna sodnija nekaj in ne novomeška sodnija. V isti sapi pa je bahavo izrekel, da ne prekliče nobene besede, ko je pravzaprav že vse preklekal.

+ Zakaj so klerikalci za boro? Različnim župnikom, kaplanom in cerkovnikom bi bilo ljubše, da se bera odkupi, toda voditelji v klerikalni stranki hočejo še vnaprej imeti boro, ker se je v Prečini silno dobro obnesla. Drugače bi duhovniki vendar ne mogli agitirati brez sramu od hiše do hiše, tako pa odredi duhovnik kratkomočno en teden pred volitvami boro, gre od hiše do hiše in vsili vsaki hiši že popisano glasovnico. Župnik Šmidovnik vzame lahko patent na to svojo epohalno iznajdbo.

+ Javen ljudski shod v Idriji se vrši v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob 9. dopoldne v pivarni pri »Črnem orlu«. Na dnevnem redu je poročilo o zadnjem zasedanju deželnega zbora. Poroča dež. poslanec E. G. ang. l. Svoje somišljenke pozivljamo, naj se shoda polnoštevilno udeleže.

+ Hudobnost idrijskih klerikalcev, ki so jo pokazali ob prireditvi dijaškega plesnega venčka, smo že primerno zavrnil, danes le še nekaj besed o najnovejši klerikalni zagreznosti. Dijaški plesni venček je bil po fini prireditvi in izbrani udeležbi najelitnejša prireditev letošnjega predpusta v Idriji. Dijaki so sami najokusnejše prireditelji dvorane in jim je pri tem iz posebne prijaznosti tudi rudniško ravnateljstvo pomagalo. Vstopnina je pokrila n. le vse stroške, marveč donesla tudi podpornemu društvu za idrijske realce 25 K podpore. Sedaj pa pogledjmo, kako obrekuje klerikalni dopisnik v »Slovenec«: »Vedno se poudarja, kako zelo potrebuje dijak podpore, tu se pa pusti, da celo noč zapravljajo. Lansko leto je bilo pri tem plesu nekaj prebita in poslali so ga društvu »Radogoj« v podporo vseučilišniškom, letos smo pa brali, da prosijo deželne podpore za revne dijake pri deželnem odboru. To je vendar nedoslednost. Na eni strani igrati vlogo kavalirja, na drugi strani pa prosjati očitno podpore.« O grda klerikalna obrekljivost in zavijanje resnice! Kdo je prosil podpore? Podporno društvo za idrijske realce, ki s prireditvijo plesa nima in ne more imeti nikake zveze. Društvo podpira vse revne dijake na idrijski realci in med podpiranci so tudi klerikalni dijaki, kolikor jih je pač na realci. Ker so torej nekateri dijaki v višjih razredih priredili plesni venček z gmotno podporo narodnih dam, ne bi smelo društvo prositi podpore pri deželnem odboru. Ali vas idrijski klerikalci res ni prav nič sram tega grdega zavijanja, ki močno diši po še grši denunciaciji. Kaj ne, hudo bi vas bolelo, če bi idrijsko podporno društvo dobilo vinar podpore od dežele. Bolelo bi vas, če bi dežela nekaj žrtvovala za od vas še vedno toli sovraženo idrijsko realco. Deželi pač privoščite, da vleče iz Idrije vsako leto do 70.000 kron deželne doklade, ne smela pa bi dežela dati nekaj kron izključno človekoljubnemu društvu. Sebi bi si pač lahko očitali nedoslednost, ko je predbacivate drugim. Ali se najde še kak razumen človek v Idriji, ki bi ne obsojal hudobnosti idrijskih klerikalcev, ki se mora pojaviti ob vsaki priliki.

+ Svarilo! Kmečka napredna stranka v Planini naznanja vsem somišljenikom, ako bi se vršile nove občinske volitve, da nimata nikake pravice pobirati za njo pooblastila ali legitimacije Ivan Modrijan in Andrej Milavec oba iz Malnov, ker sta somišljenika in agitatorja klerikalne stranke. — Odbor.

+ Pisatelja članka »Kmečka zinaga v kmetijski družbi« v »Slovenec« od 26. t. m. obveščam, da ni sem prišel kot trgovec na občni zbor kmetijske družbe, kakor piše v istem članku, ampak prišel sem kot načelnik kmetijske podružnice za tuhinjsko dolino, kateri podružnici že šesto leto načelujem, ter v tem času nobenega občenega zbora nisem izpustil. Ne vem komu bi bil tako na luči! — Zmagoslav Engelma n, načelnik kmet. podružnice za Tuhinjsko dolino.

+ Glede zanimivega spisa »Navzarjile«, v »Slov. Narodu« je pripomniti, da je skladba »Da te ljubim« Fabijanov, ki jo je zložil svoji ljubici, ne pa G. Ipavčeva. R. . . c.

Strupeni sadovi strupene klerikalne vzgoje. Zloglasni pater Pavel je ustanovil v Novem mestu Marijino društvo za dijake. Sam škof je pri-

šel in Ljubljano gonit in silil dijake v to družbo. Ker so pritiskali tudi različni klerikalni profesorji, dijaška kuhinja in nahujskani starši in podkurjene gospodinjje, se je vpisalo v to družbo mnogo dijakov, večinoma duševnih slabičev, ki so mislili, da bodo potem kar sami od sebe brez učenja izdelavali. Kakšno vzgojo so imeli ti Marinarji in jo še imajo, to se je že opetovano opisalo. Vzgojevali so se izdajice, podlež, breznačajneži, zavratni in zahrbtni denuncijanti, revolucijske narave, ki so se upirali celo svojim profesorjem in jih denuncirali katehetu in patru Pavlu. Zdaj pa teče na gimnaziju preiskava, ki bo vse te veleznačaje in vso demoralizirajočo vzgojo osvetila z bengalično lučjo. Med drugimi Marijinimi otroci sta bila tudi sinova trgovca Ogrina in političnega uradnika Sproca, oba stara po komaj dobrih dvanajst let in je osobito Ogrineček že čisto majhen deček. Po zimi so bili dijaki zunaj in so imeli svoje zimsko veselje. Naenkrat začne Ogrin preklinjati na tak način, da bi se še odrasli sramovali tako preklinjati. Ko so mu drugi dijaki zabranili nadaljnje preklinjanje, je začel obmetavati s kepami lesen križ z razpelom. Pri neki drugi priliki so se spravili ti Marinarji v tih skrit kotiček in so na sebi ogledovali to; kar je bil pokril naš praded Adam v raj s figovim peresom. Sproce, ki je vse to vedel in bil menda zraven, bi bil rad Ogrina ovadil, toda javno in odkrito tega ni upal storiti. Ni stopil pred ravnatelja ali profesorja in povedal, kaj je mislil zatožiti, marveč se je spomnil menda navodil pater Pavla, da treba denuncirati napredne profesorje z anonimnimi pismi. Misli si je: kar je za profesorje dobro, bo tudi za tretješolca dobro in je napisal dolgo denuncijantsko pismo z nekoliko popačenim pisavo in je odposlal na ravnatelja. Prišli pa so mu na sled in ga vzeli v preiskavo, ker je pisal anonimno pismo. Radi tega je bil jezen na profesorja dr. G., ki je voden menda preiskavo. Šel je v mraku pred stanovanje dr. G. in zalučal par kamnov v profesorjevo okno, da je razbil šipe. Dr. G. je bil pa doma ter je izza zaves opazoval ves dogodek in storilca natanko spoznal. Mi ne jemljemo cele stvari tako tragično. En dogodek je bil pastirska idila in deška zvedavost, drugo je bila otročarija brez posebnega namena. Toda zavratno, zahrbtno mačkino postopanje tretješolca in način, kako je na tihem zadoščal srdu in hladil jezele s tem, da je šel pobit okna, to pa daj misliti; to je pckvarjenost prve vrste, to je okužen značaj. Kje se je dečko temu priučil, kje se je navzel zahrbtnosti? Doma gotovo ne, ker ima vzorno in pametno vzgojo. Temu se je priučil pri patru Pavlu. Denuncijantstvo cvete na novomeški gimnaziji, zaliva mu in goji ga pater Pavel. Kake sadove rodi ta cvet denuncijantstva, je razvideti na opisanem slučaju Govori se, da bo sta dijaka izključena. Tega nista za služila, napravi naj se, kakor se je napravilo pri tistem, ki je pred kratkem nekaj kradel in ki se ga je pustilo, da je odšel popreje z gimnazije, predno se je začela preiskava oziroma predno se je obsodil. Če se bo tema dvema zapeljavanima kaj hujšega zgodilo, bomo objavili zločin in ime tistega, ki se mu je dopustilo, da je odšel neopazen drugam. Zakaj bi bila dvojna mera, osobito ker je pravi krivec pater Pavel, dečka pa sta zapeljana. Čudimo se pa vladi, da dopušta v času, ko se toliko dela za zamenjano mladino, da odgajajo otroke franciskani in duhovniki, ki kot celibatarji sploh otrok vzgajati ne morejo in ne znajo. Če hoče imeti vlada, da mladina ne bo vzgojena zavratno in za hudodelstva, naj prepove dijakom vstop v Marijina društva, oziroma naj ta društva prepove, različne patre Pavle pa naj zapodi za samostanske zidove, kjer nimajo ničesar več pokvarjati.

Tečaj za kalkuciacijo za mizarje v St. Vidu priredi »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem.« Tečaj bo trajal kakih 6 tednov in se bo začel začetkom meseca marca. Podučeval bo strokovni učitelj dr. obrtni šole g. Josip Tratnik ob nedeljah od 12.—2. popoldne in četrtek od pol 5.—7. zvečer. V tečaju se bo podučevalo izključno kalkuciacijo, ki jo rabijo mizarji pri svojih delih. Sprejmejo se v tečaj predvsem mojstri in pomočniki kolikor bodo pripuščal prostor. Za sprejem naj se zglati v zavodovi pisarni v Ljubljani na Dunajski cesti št. 22 ali pa pri načelniku »Mizarske zadruge« v St. Vidu g. A. Kregarju.

Zakon o novi uredbi in odkupu urejenih pravic dvorancev, paše in dobivanja gozdnih pridelkov ter o zavarovanju pravic gozdnih upravičencev z dne 11. majnika 1911 dež. zak. št. 2 iz leta 1912 in izvršilni ukaz k istemu z dne 9. januarja 1912 dež. zak. št. 3 sta izšla v II. kolu deželnega zakonika, izdanega 10. februarja t. l., ter stopita z 25. februarjem t. l. v veljavno moč.

Umrli je v Idriji hišni posestnik Fran Vončina. Pokojnik je bil zvest somišljenik narodno napredne stranke ter se je dal rad prepeljati na volišče, kadar se je potrebovalo njegovega glasu. V nedeljo je imel ob veliki udeležbi lep zadnji spreved. Bodi vrlemu somišljeniku v naprednih vrstah časten in trajen spomin!

Slovenski večer v Pribramu. V nedeljo dne 25. t. m. je bil v Meščanski dvorani v Pribramu slovenski večer. Pevski društvi »Lumir« in »Dobromila« sta peli pesmi »Po jezeru«, »Delaj, delaj dekle pušlec«, »Morje Adrijskosc« in več drugih in dr. Hartmann je pel Ipavčevo »Ciganko Marijo«. Profesor Škrbinšek je imel predavanje o Prešernu, prof. dr. Hlil pa je deklamiral nekaj Prešernovih pesmi v slovenskem jeziku in v češkem prevodu. Tako se praktično dela za medsebojno spoznavanje!

Kinematograf »Ideal«. Krasne slike, ki se predvajajo še danes in jutri, vzbujajo splošno pozornost med občinstvom, posebno krasni naravni posnetek »Slapovi Monastri de Pezara«, velezanimiva drama »Indijska kri«, katere se predvaja skoro tri četrt ure, in pa komična učinkovitost »Zakonski možje«. Spored je velezanimiv in vreden, da si ga vsakdo ogleda.

Nagla smrt. Leta 1881. v Spodnji Šiški rojeni in tjejak pristopni Fran Jesih je prišel danes ponoči na dvorišče hiše št. 24 na Radeckega cesti, kjer se je zgrudil in umrl. Ko so domači začeli stokanje in šli pogledat, kaj je, je bil Jesih že mrtev. Na lice mesta došla policijska komisija je dognala, da je Jesiha zadela zaradi preobilo zaužitega alkohola srčna kap in odredila, da se je njegovo truplo prepeljalo v mrtvašnico k Sv. Križu.

Prijet vlomilec. Danes ponoči je bil na Vodovodni cesti zasaden 1885. leta v Zagoru pri Postojni rojeni Fran Klemenc, ko je hotel v gostilni krasti. Policija je dobila že dokaze, ki spričujejo, da je Klemenc isti individij, ki je zadnje čase izvršil vlome v razne tukajšnje gostilne.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 90 Slovencev, 140 Macedoncev, 25 Bolgarov in 60 Hrvatov; nazaj je pa prišlo 10 Slovencev in 20 Macedoncev. V Nemčijo se je odpeljalo 60 Hrvatov, 25 slovenskih tesačev se je pa povrnilo iz Siska.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ga. Pavla Pirkerjeva v Ribnici 10 K, prispevek tarok-partije pri Poldi, mesto vena na grob gdene. Pepke Flešove. »Cirkus Buhpumagie« je zaslužil pusti večer v gostilni pri Gomziju v Ormožu 4 K 30 v, katere je odstopil Ciril-Metodovi družbi. Mala Franjica Zajčeva je nabrala 25. februarja v gostilni pri Novem svetu 4 K 32 v. Posetniki pisarne družbe sv. Cirila in Metoda, gg. Iv. Pakiz, Iv. Samsa, Fr. Rančigaj, Ign. Vesel, Vinko Vidrgar so darovali 5 K. Janko Korže, učitelj v Slov. Gradcu je poslal 2 K, katere je daroval neimenovan iz Podgorja, kot glob, ker se je udeležil na Svečnico nemške »jagrske« veselice. Posnemajte! Hvala!

Družbi sv. Cirila in Metoda je volil deželni sodni svetnik dr. Edvard Volčič, ki je umrl 22. novembra 1911 v Novem mestu, 100 K. Časten mu spomin!

Društvena naznanila.

»Bratstvo« še enkrat opozarja na današnji družinski večer, ki se vrši točno ob 8. zvečer v areni Narodnega doma. Vloga Bertranda in igri »Marijane« je prevzel zadnji hip iz prijaznosti gosp. Štrkelj, da sploh omogoči predstavo. Dolžnost narodnega delavstva, kakor tudi njega prijateljev, je, da se današnjega večera polnoštevilno udeleži!

Zaključni venček »Slavčevih« plesnih vaj se vrši v soboto 2. marca t. l. ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Ker se za ta venček ne bode razpošiljalo posebnih vabil, vabimo velecenjene gospice in gospode, ki so se udeleževale plesnih vaj, kakor tudi vse društvene člane in prijatelje društva, da se tega večera polnoštevilno udeleže.

Jesenice. V nedeljo, dne 3. marca ob pol 8. uri zvečer vprizori »Gledališko društvo« v dvorani pri Jelenu na Savi dramo »Lukrecija Borgia«. Kdor je čital roman »Otrci papeža«, mu je to ime gotovo znano in opozarjamo na to izvanredno predstavo vse ljubitelje dramske umetnosti. Naše »Gledališko društvo« zasluži, da ga podpiramo vsestransko. Torej v nedeljo zvečer vsi v gledališče!

Planinski dirnjak podružnice S. P. D. v Idriji. Pravi »dirndaj« je bila veselica, ki jo je priredila podružnica S. P. D. Toliko pestrca življenja, toliko šumnega vrvenja je bilo ta večer v pivarni hotela Pri črnem orlu.

Pivarna je bila namenu primerno okrašena. Smrekovi venci so se vpenjali po stropu in brljan se je vil po svetlih lestencih, med skupinami smrek, borovcev in brinja so se vrstile belopogrnjene mize in pisani šotori. Pod veliko, rdečo in belo pisano gobo so se lesketali svetli vratovi buteljki, velik metulj-apolo se je zibal nad svežimi klinčki, v leotarjevem šotoru so se ponujale pisane igrače, na pošti pa nalašč za ta večer tiskane razglednice in humoristični list »Kozji repek«. Najvabljivejša kraja dvorane pa sta bila originalna »Ciganska kavarna« in »Vodnikova koč«. Ograjena pot te je vodila do nekoliko vzvišene Vodnikove koč, izpred katere se ti je nudil najlepši pogled na pisano vrvenje, ki je kipel po dvorani. Tu se je oglasil zbor pevcev, tam je igrala godba, bilo jih je kar tri, vmes pa so donale piščali in trobente in pozvali kravji zvončki, pod pa je odmeval od glasnega pritkavanja vnetih plesalcev. Gostje so romali od šotora do šotora, se krepčali pred Vodnikovo kočjo z rujnim vencem, sedeli na nizkih klopih pred Cigansko kavarno, vsi veseli in zadovoljni, saj so jim povsod z največjo prijaznostjo stregle dražestne planinke. Bil je to pravi »dirndaj«! Med mnogimi gosti smo opazili predstojnika rudniške direkcije, gospoda dvornega svetnika Billeka, gg. rudniškega svetnika Pirnata in Soyko, ravnatelja realke g. dr. Benka, gosp. nadgostdarja Fridricha, župana idrijskega mesta g. Stravs in še mnogo drugih odličnih zastopnikov uradništva in meščanstva. Nad vse nas je razveselil prihod vrlih planincev iz Cerknega, ki se niso zbalj dolgega pota, da se nekaj ur vesele v naši družbi. To je bil prvi korak, ki ga je napravila podružnica po več letih zopet v javnost. Moralni in gmotni uspeh, ki ga je s tem dosegla, je nepričakovano lep. Največje zasluge zanj ima novi načelnik podružnice, gosp. prof. Balt. Baebler, ki se ni strasil dela, niti različnih zaprek, ki so pretile preprečiti prireditev. Gospod prof. I. Kuželčki je vodil olepševalna dela z največjo pripoznanostjo in vstrajnostjo in pokazal pri tem izbornen umetniški okus. Za narodno delo vedno vneti veleposelnik K. pl. Premerstein je daroval blagodušno za dekoracijo optrebno zelenje. Zeleti je, da priredi podružnica med poletjem več izletov: s tem dvigne družabnost in zanimanje za planinstvo, sebi pa pridobi zopet one simpatije, katere je nekdanj uživala med najširšimi krogi idrijskega prebivalstva.

Slovensko izobraževalno društvo »Zvezda« na Dunaju je priredilo na pusto nedeljo svoj I. plesni venček in nam je na ta način nudilo zopet nekaj novega. Zbava je bila prav izvrstna in so prišle osobito dame na svoj račun, saj je bilo dobrih plesalcev na izbero. Pri četvrtki smo našli čez 40 parov, za prvi poskus gotovo dober uspeh. Venček je počastilo mnogo odličnega občinstva, višjih uradnikov in častnikov, ki so bili vsi z večerom in društvom jako zadovoljni. Nezadovoljni pa so bili z onim delom dunajske slovenske inteligence, ki ostenativno izostaja od društvenih prireditev. Visok uradnik je rekel: »Prepričal sem se, da se je društvo res dvignilo na tako stopnjo, da zamore zdaj vsak prihajati na društvene prireditve. Žalostno je, da moji kolegi nečejo pojmovati pomena društva »Zvezda« in s svojo absenco jemljejo navdušenim odbornikom vse veselje do nadaljnega vspešnega dela! Recimo, da ti gospodje ne plesajo! Pa naj pridejo vsaj na pol ure med svoje rojake, da jim dajo s tem novih moralnih moči v boju za lepo narodno stvar! Seveda plesi »Uranie« in razne »Redoute« jih zanimajo mnogo bolj, toda kdor vsaj še kolikaj narodno čuti, ne bo ravnal tako! Resnično so te besede, katerim kot neodbornik še pristavljam, da je riskanca odborova pri takih prireditvah res velika. Društvo nima premoženja in le skromne dohodke. Ker pa je režija »venčkov« ogromna, se morajo odborniki zavezati, plačati iz svojega event. deficit. Tedaj poštvovalnega dela in še denarna žrtev — to je preveč! Pojdimo tedaj vsi dunajski Slovenci, ki imamo še kaj smisla za dobro narodno stvar, v se in bodimo v bodoče drugačni! Prilika se nam bo nudila že 3. marca t. l., ko bo priredila »Zvezda« svoj II. veliki koncert. Krasne, toda težke skladbe bodo na programu (Sattnerjeva »O nevihtie«, Försterjeva »Ljubica«, Krekova »Barčica«, Adamičeva »Vasovalec« itd., tako da se pomnoženi pevski zbor pod vodstvom g. dvornega glasbenika Jeraja trudi že nad deset tednov za dočetojen nastop. Razventega se nam obeta nastop tega ali onega opernega pevca. Po koncertu zopet ples z vojaško godbo — tedaj za vsakega na izbero! Popravimo tedaj 3. marca t. l., kar smo doslej zagrešili in napolnimo dvorano (Wr. Kfm. Verein I. Johannesgasse 4, ob 8. zvečer) do zadnjega kotčka!

Zvezdoljub II.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek, se poje opereta ruske zgodovine »Cariline amantke« z g. Iličcem in gđeno. Thalerjevo, g. Križajem in gospo Bukševko, g. Horskim in gospo plem. Poedranspergo, g. Povhetom in gđeno. Vero Danilovo v glavnih vlogah. Vstopnina je znižana, dramska. Predstava izven abonementa; za lože par. — V soboto prvič izvirna noviteta prof. Antona Funtka drama »Tekma«, ki se godi v velikem mestu med umetniki. Borba stare in nove struje, klasike in modernosti, preteklosti in bodočnosti. Predstava za nepar-abonente (št. 43. abon. predstava). — V nedeljo popoldne pri znižanih dramskih cenah Nestrojeva burka »Hudi duh Lumpacij Vagabunde« (za lože nepar), zvečer nepreklicano zadnjič velika lirsko opera »Rusalka« (za lože par). — Prihodnji teden opereta »Dijak prosjak«. — Gosp. urednik Etbin Kristan je izročil ravnateljstvu svojo novo, jako efektivno socialno dramo »Tovarna« v 4 dejanjih.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani. Do konca februarja t. l. smo imeli 124 predstav (lani 107, predlanskem 108, predpredlanskem 82) in sicer 31 opernih, 34 operetnih in 59 dramskih. Uporizilo se je 23 dramskih novitet, 13 iger starejšega repertoarja, 6 oper in 6 operet. Skupaj torej od 16. septembra 1911. do 28. februarja 1912 različnih dramatičnih del 51 v in pol mesecih. T. i. vsak mesec nad 9 raznih del. Novitet je bilo v septembru 3, v oktobru 5, v novembru 5, v decembru 5, v januarju 7, v februarju 4; torej skupaj 30 novitet. Tragedij je bilo 6, komedij 6, veseliger 4, burk 4, dram 7, ljudskih iger 9, otroških iger 2. Tragičnih oper je bilo 4, komičnih 2. Izvirnih del se je igralo: 8 izvirnih slovenskih iger, med temi 5 izvirnih dramskih novitet, 1 izvirna opera in 1 izvirna opereta, skupaj 10 raznih izvirnih del.

Slovensko gledališče. »Blaznik ali svetnik«. — Drama v treh dejanjih. — Spisal José Echegaray. Poslovenil dr. V. Zupan. Režiser A. Verovšek. Čudno skače repertoar našega gledališča, in težko je natanko razbrati, koliko je v teh skokih premišljene metode, ki ve dobro, kam hoče in kaj hoče, in koliko samo slepega in nervoznega tavanja iz zadrege; na dlani pa je uspeh tega početja pri občinstvu: počasno, a tem korenitejša zanimanje vsega zdravega človeka za pravo umetnost, vsega življenjskega zanimanja za naše gledališče in njega cilje, prav v trenutkih, ko bi moralo biti oboje bistro in budno, bolj nego kdaj. Zanimanje je očito kazala slabo obiskana hiša, zdravi misel pa je sinoči to blaznost ali svetost se odločno odklonil. Da, Echegaray in Noblova nagrada in svetovna slava... Ali je hotelo vodstvo dokazati, kako je ves ta blek ničev, literarni sloves puhel? Potem seveda — sijajen uspeh: dokaz se je posrečil na las. Samo stroški, predvsem moralni stroški za take eksperimente so za naše razmere preprostrani. Bil je popoln fiasko, ki bi se bil dal že naprej natančno preračunati, kakor je preračunal matematik Echegaray do pčice konstrukcije in efekte svoje drame, z vsemi vijaki privite, na vse teatralne natezalnice napete drame. Niti spretno zasnovani in najboljšje igrani zadnji akt, kjer kulminira dejanje in se dotakne tragika resnice in življenja, ni mogel docela zabrisati mučnega vtiska prvih dveh, ki tudi igralsko nista dosegala tretjega. — Vloga Don Lorenza je izdelal gospod Verovšek samo na važnejših mestih; hiši po bili, ko je grabil srca; ostale partije pa je pustil precej vneimar. Ga. Juvanova (Angela) se ni mogla prav uveljaviti, vendar je pokazala v kali zmoglosti za razvoj. Stara Juana je podala naravno ga. Danilova, a vleklo se je; mnogo bi ji bilo treba ertati. Ga. Setilova (Ines) in gosp. Simacek (Eduardo) sta igrala prilično, a Ines gotovo ni vloga za to gospo. Gosp. Skrbinek in gospod Danilo — vse v redu in na mestu. Od g. Bukškove bi si želel več grandee. Prijeten odmor sta nam prinesla strežnika v blaznici gosp. Drenovec in gosp. Peček. Sploh pa se bogme ni izplačalo. —č.

Umetnost.

Oratorijski koncerti »Glasbene Matic« v dneh 13., 14. in 17. marca t. l. Velika glasbena nadarjenost slovenskega naroda, ki se je kazala v stoletjih v lepši, preprosti, slovenski narodni pesmi, začela se je v zadnjih desetletjih zbog temeljitega sistematičnega gojenja glasbe kot umetnosti v produkciji slovenskih skladateljev in v reprodukciji po največ neumorne delavne »Glasbene Matic« in drugih slovenskih pevskih društev, do tedno višje stopinje, kar je razvidno iz edicij »Glasbene Matic« in »Novih Akordih« in je dosegla z izvirnim

Sattnerjevim delom najresnejši višek. O znamenitem delu bomo še obširneje poročali. Posebno razveseljuje dejstvo pa je to, da more naša »Glasbena Matica« ob letošnji 40letnici svojega obstanka in v svojem 21. letu rednega koncertnega delovanja izvajati tako visokovredno, izvirno glasbeno delo, kakor je oratorij patra Hugolina Sattnerja Bl. D. M., ki ga bodo izvajale sključno domače moči.

Razne stvari.

Maščevanje odpuščene strežke. V brooklinski otroški bolnišnici je umrlo sedem otrok na sumljivih znakih. Državno pravdnštvo je konstatiralo, da je neka odpuščena strežkinja iz maščevanja zastupila otroka.

Zastrupljenje z arsenikom. Bruta učence Franc in Karel Wörler, posestnikova sinova sta našla v domači šupi škattlo, napolnjeno z arsenikom. Iz radovednosti sta arsenik pokusila in ga dala tudi sestri Mariji. Dva otroka sta v strašnih bolečinah umrla, eden pa je še vedno v smrtni nevarnosti.

Samomor zaljubljene dvojice. Linee, 27. februarja. V soboto so našli otroci, ki so se igrali, v neki luži reke Anize trupli mlade dvojice, ki sta imeli roki skupaj zvezani. Utopila sta se sama. Moža so spoznali za tovarniškega delavca Franca Scheitermanna, dočim nje niso spoznali.

Grozeča stavka poljskih vseučilišnikov. Lvov, 27. februarja. Poljski vseučilišniki tukajšnjega vseučilišča nameravajo na dan otvoritve parlamenta vpriporiti splošno stavko vseučilišnikov, da s tem vplivajo na to, da bodo centralne oblasti pospešile zgradbo novega vseučilišča.

Streli v angleški zbornici. London, 26. februarja. Med današnjo sejo državne zbornice se je dogodil slučaj, ki je vzbudil veliko senzacijo. V neki predsobi državne zbornice je kar naenkrat začel neki duhovnik streljati z revolverjem v strop. Stražniki so ga takoj prišli in odpeljali. Najbrže ni duševno normalen.

Stavka avtomobilskih šoferjev. Pariz, 26. febr. Anarhistični elementi med avtomobilskimi šoferji poskušajo še nadalje vznemirjati lastnike avtomobilov in tovarne za avtomobile. Včeraj se je posrečilo policiji priti na sled celi zaroti, ki je imela namen pognati v zrak depot največjega avtomobilskega podjetja, ki ima 120.000 l. benecina. Policija in orožništvo je zastražilo vse dohode k skladišču.

Skandal pri pogrebu. Sobotica, 27. februarja. Na tukašnjem pokopališču se je pri nekem pogrebu dogodil skandal. Ko je župnik Bela Reich govoril ob odprtem grobu, se je neki pijan fant Stefan Kantor neprenehoma norčeval. Ko fant nikakor ni hotel odnehati, mu je župnik priložil zausnico. Fant je potegnil nož in se je hotel zagnati na župnika, vendar so pa to okoli stoječi zabranili. Končno so ga aretirali.

Umor in samomor. Kasel, 27. februarja. Včeraj se je tu dogodila grozna žaloigra. Pekovski mojster Habisch je prišel v stanovanje svoje neveste ter večkrat z revolverjem na njo ustrelil. Smrtno ranjena se je zgrudila na tla. Ko je prihitela mati nevestina na pomoč, je tudi to ustrelil. Habisch je nato skočil v okna stanovanja, ki je v četrtem nadstropju ter obležal na cesti mrtve.

Zaloigra dveh mladih zaljublencev. Iz Pariza poročajo: Ernst Gacht, 18 let star, in Marcelle Lengert, stara šele 13 let, sta se meseca julija 1911 spoznala ter zaljubila. Oba sta delala v neki tovarni v Watteau. Tako zelo sta se ljubila, da sta zapustila svoje stanovanje ter najela skupaj stanovanje v Boulevard de l' Hospital. Ko je to izvedel oče Marcelle, je zagrozil Gachatu, da ga bo tožil, ker mu je odpeljal hčer. Mlada zaljubljenca sta bila tako obupana, da sta sklenila skupaj umreti. Ko je pa deklica zagledala orožje, se je zbal ter prosila svojega ljubimca, če se sme vrtniti k svojim staršem. Gacht je bil zaradi tega tako divji, da je ustrelil na deklico in si pognal nato kroglo v glavo. Oba sta ozdravela. Gacht se je moral zaradi tega zagovarjati pred sodiščem. Porotniki so bili pa zaradi solz zaljubljenca deklice tako ginjeni, da so Gachata soglasno opustili.

Grozdejtva ciganske tolpe. Berlin, 27. februarja. »Tagblatt« poroča iz Fulde: Ze en teden povzroča neka ciganska tolpa v okolici Fulde mnogo strahu. Cigan Viljem Ebenberg je na cesti ustrelil nekega orožnika, ki ga je hotel aretirati. V Tretzlarju je Ebenberg zaklal svojega očeta, s katerim se je sprl pri konjski kupčiji. Nekega orožnika, ki je hotel prijeti cigane, je tolpa napadla s puškami. Prišlo je do pravcate bitke med orožniki, katerim so prišli na pomoč nekateri člani vojne-ga društva, in cigani. Cigani so se končno umaknili v gozd ter umorili

nekega gozdarja. Nato so poklicali na pomoč artilerijo iz Fulde. Cigani so pobegnili v weimarsko ozemlje, napadli tam nekega kmeta ter ga z dvema streloma težko ranili. Med tem so par ciginov prišli. Prebivalstvo se v mraku ne upa več iz hiš. Okoli celega okraja, kjer menijo, da so cigani, po postavili kordon.

51 let v oči. Pisar Edvard Kifs, ki je bil zaradi umora obsojen v dosmrtno ječo, je v strijevski kaznilnici v Galiciji umrl v 84. letu starosti. Svojo kazen je nastopil l. 1860. in je presedel 51 let v ječi.

Avtomobilska nesreča. Berlin, 27. febr. »Lokalanzeiger« poroča iz Londona: Ne daleč od Huntingtona je bil pri neki avtomobilski nesreči ubit neki dijak, pri katerem so dobili dokumente, glaseče se na ime Orweu. Ponesrečenec je bil stričnik maroškega sultana in je bil tudi z egiptanskim kedom v sorodu.

Uporni duh. V zadnjem času so se začeli pečati Parizani z veliko vneto s špiritizmom. Matin je priredil več javnih špiritističnih večerov. Vsled kritike gotovih krogov so sklenili reditelji prirediti posebno sejo, pri kateri hočejo jasno in neovržno pred pričami iz znanstvenih krogov in sodnikov ugotoviti, koliko je na stvari resnice. Poskusno sejo so napravili zadnji četrtke. Okrog mizice se je vsedlo 9 udeležnikov in medij. Vse udeležence so zvezali na rokah in nogah istotako tudi medija. Mizico so postavili tako, da bi se poznalo, če bi se najmanj premaknila. Nato je stopila komisija v kot in medij je otvoril sejo. Toda dosegli niso, kljub 20 minutnemu poskuševanju prav nič. Medij je zaspal, mizica pa se ni prav nič premaknila. Po zaključku seje je medij povedal, da se je pač udeležil duh, toda bil je ženski in jako uporen, ter ni hotel delati, ker so bili udeleženci zvezani?

Bogat prosjak. Te dni je našla policija v Berlinu na Nemškem nekega prosjaka v povsem obnošeni obleki, ki je dalj časa hodil po berlinskih gostlinah in kavarnah ter prodajal razne drobnarije. Ko so ga na policiji preiskali, so našli v njegovi obleki zašitih vrednostnih papirjev za 150.000 mark. Omenjeni navidezni prosjak se imenuje Frankfurter in je star 62 let.

Medeni tedni v podmorskem čolnu. Kdo drugi bi bil, nego ameriški milijonar, ki je prišel na originalno misel, napraviti svojo svetovno potovanje v podmorskem čolnu in uživati medene tedne pod gladino Tihega Oceana. Colonel Fleming, ki bo 15. marca poročil hčerko Editto čikaškega tovarnarja Gloverja, je dal za to šalo nič več nego štiri milijone kron. In tako je on prvi privatnik, ki ima podmorsko ladjo. Ameriški tehnični list »The Engineering World« natančno opisuje to lukurizno podmorsko ladjo Colonelo. Ladja ima ime »The Mysterious« in ima 600 ton. Na ladji je 15 mornarjev. Dvojico Fleming bodo spremljali tudi zdravnik, šest gostov in potrebna služničad. Dom, v katerem bo mladi par užival medene tedne, obstoji iz velike spalnice, jedilnice, v kateri sedi lahko osem oseb, salona, kladinice, knjižnice, kopalnice in oblačilnice. Za goste so pripravljene tri spalnice, vsaka s kopalnico. Kapitan in zdravnik imata svoji lastni kabini. Kakor je razvidno, bodo medeni tedni pod morjem prav prijetni. Prevrača čima najbrže ne bo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Koroški deželni zbor.

Celovec, 28. februarja. Včeraj je sprejel koroški deželni zbor proračun in sklenil najeti šestmilijonsko deželno posojilo.

Kriza v puljskem občinskem svetu.

Dunaj, 28. februarja. Istrski deželni glavar dr. Bizzi in deželni odbornik Salata sta bila pri ministrskem predsedniku in pri notranjem ministru baronu Heinoldu, da intervenirata zaradi postopanja deželne vlade napram puljskemu občinskemu svetu, oziroma puljskemu magistratu. Oba sta se postavila na stališče, da bi se ne smelo postopati brez deželnega odbora. Tudi sta se pritožila, da je baron Gorizzatti zagrozil deželnemu odborniku Salati, ki je hotel prisostvovati reviziji mestnega gospodarstva, da ga bo s pomočjo orožnikov vrgel z magistrata.

Pulj, 28. februarja. Vlada je izdala oficijelno poročilo: Italijanska večina istrskega deželnega odbora je skušala z vsemi mogočnimi sredstvi preprečiti akcijo namestništva proti korupciji na puljskem mestnem magistratu. Dana je prispelo v Pulj večje število vladnih inženirjev, da prevzamejo vodstvo občinskih naprav, predvsem mestne plinarne in elektrarne. — Aretirali so tudi mestnega blagajnika Pesanteja.

Komenskega šole na Dunaju.

Dunaj, 28. februarja. V mestni an svetu so se posvetovali o znani odlo-

čitvi stavbne deputacije, ki odreja zatvoritev češke šole v III. okraju. Mestni svet je sklenil vložiti nasproti predlugu magistrata proti tej odločbi rekurz na ministrstvo za javna dela. Ker ima ta rekurz odl. žilno moč, češke šole ne bodo otvorili.

Demisije na obzoru.

Dunaj, 28. februarja. Vojni minister Auffenberg in šef generalnega štaba Schemua sta bila danes pri cesarju v avdienci ter sta ga opozorila na novo stališče ogrske vlade napram brambnemu vprašanju ter na pravico vladarja, sklicati rezerve. Oba sta izjavila, da bi morala podati svojo demisijo, če ogrska vlada vstraja na svojem stališču.

Predrzna tatvina.

Dunaj, 28. februarja. Danes ponoči so izvršili neznani zločinci predrzno tatvino v brzovlaku med Solnogradom in Dunajem. Neki pariški juvelir Löwy je imel s seboj za 1/4 milijona frakov dragocenosti, ki so mu med vožnjo na njemu popolnoma nepojmljiv način izginili.

Drugi avstrijski dreadnought.

Dunaj, 28. februarja. Mornariški poveljnik Montecuccoli je povabil zbornico, da naj se udeleži slavnosti ob priliki, ko spuste v morje drugi avstrijski dreadnought.

Streli v dunajskem občinskem svetu.

Dunaj, 28. februarja. Neposredno po koncu seje dunajskega občinskega sveta ob 11. zvečer je oddal nekdo z galerije iz revolverja več slepih strelcev zapored. V dvorani je nastalo hudo razburjenje. Storišča so aretirali in je to 32letni Josip Bauer, sprevednik cestne železnice, doma iz šopronskega komitata, ki je hotel baje na ta nenavaden način opozoriti svetovalce na neko vlogo. Sodijo, da mož ni pri zdravi pameti.

Dunaj, 28. februarja. Sedaj so dognali, da je Bauer dvakrat slepo ustrelil iz revolverja.

Dunaj, 28. februarja. Baura, ki je streljal v občinskem svetu, so izročili okrajnemu sodišču, ki pa ga je izpustilo, ker se je prepričalo, da je streljal slepo in da njegovo dejanje ni zločin.

Smrt češkega deželnega poslanca.

Praga, 28. februarja. Češki poslanec Fran Vanek je včeraj umrl.

Skupni češki narodni program.

Brno, 28. februarja. Češki radikali moravskega deželnega zbora so se obrnili na narodni svet, da naj skliče v Prago konferenco vseh čeških strank in njih poslancev, da se dogovore zaradi skupnega narodnega programa.

Mandat dr. Ebenhocha.

Linč, 28. februarja. V okraju Rohrbach, kjer je bil državni poslanec bivši poljedelski minister dr. Ebenhoch in kjer sta si stala kot kandidata nasproti dva krščanska socialca, je bil včeraj izvoljen za državnega poslanca Ivan Hötendorfer, župan v Pergu, s 459 glasovi.

Dogodki v Zagrebu.

Budimpešta, 28. februarja. Vlada je odvzela listom »Male novine«, »Novosti« in »Hrvatske novosti« prosto kolportazo.

Zagreb, 28. februarja. Včeraj ob pol 6. zjutraj so demonstranti razbili na postlopu ogrskega državnorožniškega ravnateljstva »reč oken. Pomožena policijska straža, ki je bila skrita v poslopju, je vse demonstrante aretirala, med njimi tudi nekega dijaka, ki je bil pri zadnjih demonstracijah ranjen. Poleg teh je policija aretirala tudi še dva vseučiliška slušatelja. Vse, ki so bili v zadnjih 2 dneh aretirani, izroče sodišču zaradi poškodovanja tuje lastnine.

Zagreb, 28. februarja. Preiskovalni sodnik je poklical včeraj popoldne uglednega meščana in načelnika organizacije hrvaške samostojne stranke, dr. Jambrišaka k sebi, in sicer na naznanilo državnega pravdnika, češ da je dr. Jambrišak v konferenci, ki se je vršila predvčerajšnjem pod predsedstvom župana, hujskal proti oblastim. Dr. Jambrišaka niso aretirali, vendar pa ima to zasledovanje očitveno namen ostraziti meščane in jih prisiliti, da naj bi politične počestne manifestacije obsojali.

Zagreb, 28. februarja. Ravnatelj srednjih šol so izdali oklic, s katerim se prepoveduje učencem srednjih šol muditi se čez 7. uro na cesti.

Vodja hrvaške kmetijske stranke zopet obtožen.

Zagreb, 28. februarja. Vodja hrvaške kmetijske stranke Stjepan Radić se nahaja, kakor je znano, v ječi. Ni še odsedel prve svoje, krivično mu prisojene kazni, še je državno pravdnštvo v Osijeku dvignilo proti njemu novo obtožbo zaradi javnega neustilstva, češ da se je na nem svojem shodu dejanj ko lotil okrajnega predstojnika Sokolića ter ga zaviral v njegovemu uradnem poslovanju. Za-

grebško sodišče je dalo na to obtožbo Radića prepeljati v Osijek. Da je bil Radić takrat, ko je imel opravka s Sokolićem, poslanec, torej nedotakljiv, za to se »vzornec« hrvaške oblasti seveda čisto nič ne brigajo.

Zagrebski občinski svet bo razpuščen?

Zagreb, 28. februarja. V dobro poučenih krogih kroži vest, da bo zagrebski občinski svet v kratkem razpuščen in sicer radi sestanka, ki ga je sklical župan Holjac in radi baje — »hujskajočih govorov, ki so jih imeli pri tej priliki posamni občinski svetniki. V zvezi s to stvarjo je baje potovanje bana Cuvaja v Pešto.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 28. februarja. V današnji seji ogrskega državnega zbora je začela Justhova stranka z obstrukcijo. Sejo je napolnila formalna debata, prišlo pa je ponovno do ostrih spopadov zlasti s predsednikom. Klopri Kossuthove stranke so prazne.

Bitka pri Homsu.

Rim, 28. februarja. General Reissoli poroča iz Homsa: Naše čete so včeraj zasedle utrdbi pri Mergebu. Prišlo je do krvavih bojev s Turki in arabskimi četami. Sovražnik je imel velike izgube ter je padlo tudi več turskih častnikov. Na italijanski strani je bilo 11 mrtvih in 82 ranjenih. Naše vojaštvo je napad sovražnika zavrnilo.

Mir je Evropi potreben.

Pariz, 28. februarja. »Matine« prinaša članek pod naslovom »Mir je Evropi potreben«, v katerem vzdržuje trditve, da je Anglija, Francoska in Rusija že storila v Carigradu korake v prilog miru ter da je čaka, kakšno stališče bosta zavzeli vladi na Dunaju in v Berlinu. Dogodki na Kreti so zelo vznemirljivi in stojimo neposredno pred turško-grškim konfliktom, kateremu bi brez dvoma sledil takoj turško-bolgarski in turško-grbski konflikt. Intervencija za mir je v interesu cele Evrope.

Dunaj, 28. februarja. V političnih krogih zatrjujejo, da je članek v Matinu samo poskus izvedeti za mnene dunajskega in berlinskega kabineta, na drugi strani pa francoska akcija proti Dunaju in Berlinu, češ da hoče spraviti Francoska vlada Avstrijo in Nemčijo v slabo luč. V zvezi s poročili francoskih listov stoji tudi vest, da Avstrija že pripravlja svoje transportne ladje za prevajanje vojaštva na jadransko balkansko obal.

Žrtve goljufivega odvjetnika.

Kolin, 28. februarja. Odvjetnik dr. Reimann je poneveril na menicah 300.000 kron. Sin višjega ravnatelja deželne banke Matuša, ki je bil žrtev tega odvjetnika, se je ustrelil.

Izprtje nemških krojaških pomočnikov.

Frankbrod o. M., 28. februarja. Med krojači in pomočniki je prišlo do mezdnih sporov. Mojstri so sklenili izprejeti vse pomočnike, če se ti do jutri ne vda. V 157 nemških mestih bi bilo potem 30.000 krojaških pomočnikov brez dela.

Nemške finance.

Berolin, 28. februarja. Kakor se razglša, bodo znašli stroški nemške vojske predloge 80 do 90 milijonov mark. Sedaj računajo na okroglo 200 milijonov mark prebitka v računskem letu 1911.

Kreta in velesile.

London, 28. februarja. Iz Kaneje poročajo: Konzuli so izročili kretski vladi noto, v kateri naznanjajo, da so velesile odločene vzdržati na Kreti status quo in kapitulacije. Če vztraja kretska vlada na tem, da pošlje poslance v grški državni zbor, ali če bo še nadalje odpuščala muzlimane nastavljenice in muzlimane še nadalje zasledovala, bodo velesile uporabile sredstva, ki se jim zde potrebna, da odvrnejo posledice, ki jih mora imeti samovoljni nastop Krečanov. Če Krečani ne morejo sami svojega otoka v miru vladati, bodo velesile posredovale na način, ki ne bo odgovarjal željam prebivalstva otoka. Nota je bila slučajno oddana ravno takrat, ko je prišlo zaradi amora treh muzlimanov med muzlimani in orožniki do krvavega spopada. Angleški križarki »Lancaster« in »Minerva« sta prispeli v kanejsko pristanišče.

Novi princ.

Stokholm, 28. februarja. Žena švedskega kralja je porodila snoči princa.

Delavsko gibanje na Angleškem.

London, 28. februarja. Tu se nadaljujejo konference rudarjev s poselniki rudokopov in še ni izginilo vse upanje na spravo. Med tem se stavka vedno bolj širi. Dana je začelo zopet stavkati 100.000 delavcev in jutri začne stavkati pol milijona. Prišlo je tudi že ponovno do spopadov med stavkajočimi in delavolnimi.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.
Nesrečna žrtve.

Posednika in mlinarja sin Janez Zihlerl iz Spod. Bitenj, nečak Marije Vindišer, gostilničarke v Srednjih Bitnjah, pomagal je dne 4. februarja t. l. zavoljo velikega števila gostov streči v gostilni, kajti začel se je predpust in vršila se je v tej gostilni plesna veselica. Okoli 4. popoldne prišlo je več fantov iz Sred. Bitenj. Pili so najprvo žganje, potem so se lotili vina. Bilo je vse židane volje, vse bi se bilo po sreči končalo, da bi ne bilo med domačimi fanti iz Spodnjih Bitenj in fanti različnih vasi nastalo nekako nasprotje. Okoli 10. ure zvečer, ko je fantom pijača razgrela glave, začelo se je nekako prerivanje med njimi in bati se je bilo, da ne pride do spopada. Najbolj glasen med vsemi pa je bil 29 let star Janez Šilar, delavec v Zgornjih Bitnjah. Ta se je razkoračil v sredi gostilniške sode s odprtim nožem v roki in izzival. Ivan Zihlerl, boječ se, da ne pride do fantovskega spopada, skušal je pomiriti prepirajoče fante ter preprečiti tepež. Ko je pa Janez Šilar zagledal Zihlerla, stopil je k njemu in mu brez vsakega povoda s tako močjo porinil nož v trebuh, da mu je predril trebušno steno in tudi čreva, nakar je iz gostilne pobegnil. Po storjenem dejanju je storilec vrzel pred domačo hišno steno med deske morilno orožje, tolminski nož, misleč, da bo s tem prikril storjeno dejanje. Posrečilo se pa je smentonevarno ranjenega Zihlerla pravčasno se zaslišati in ta je pod prisego odločno izpovedal, da je storilec Janez Šilar. Okvarjenec, ki je bil na glasno kot priden in miroljuben fant, je po preteku dveh dneh vsled zadobljene poškodbe umrl. Obdolženec Janez Šilar je sploščka tujih svojih dejanj, ko pa je zvedel, da je Zihlerl storilec natanko označil, je priznal svoj čin in obenem povedal, da je svoje dejanje v jezi izvršil.

Porotniki so potrdili prvo vprašanje glede uboja z 9 proti 3 glasovi, drugo glede lahke telesne poškodbe mlinarja Janeza Kunstlja iz Kranja pa z 10 proti 2 glasovoma. Obsojen je bil na tri leta in pol težke ječe, poostrene s postom vsako četrtno leto in temnico vsakega 4. februarja.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi v ljudno svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbira krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Lojze Cerar,

posestnik, trgovec in tovarnar sodavice in pokalic po domače »Lukovski Česen« pri današnji dopolnilni volitvi po hudem trpljenju mirno pogorel.

Priporočamo ga vsem somišljenikom za sestavljanje rekurzov, kajti on je bil izvoljen odbornikom, pa se je njegova izvolitev vsled njegovega lastnega rekurza razveljavila.

V Lukovici, 26. 2. 1912

Lukovski klerikalci.

Gospodarstvo.

Hotelska delniška družba »Triglav« se je ustanovila z namenom, da se z ozirom na pomnoženi tujski promet v Bohinju udeležijo slovenski kapital in obvaruje obenem narodno posest. V oklicu pripravljalega odbora se je za enkrat stavil v proračun kapital 300.000 K, a podpisalo se je 100.000 K, da se omogoči ustanovitev družbe, ker je bila prilika dana kupiti lepo posestvo v Bohinjski Bistrici, in pa obsežni stavbni svet ob jezeru. — Samo ob sebi je uravnavno, da je bilo že od početka izključeno izhajati s tem kapitalom in se je že mislilo na ponovno izdajo delnic. Posestvo v Bohinjski Bistrici obstoji iz treh lepih dvonadstropnih hiš, gospodarskim poslopjem in 10.000 m² lepega vrta. Bolj ugodne lege in pa pripravnih prostorov so

ni moglo mialiti, kajti vse posestvo je arondirano, izvrstno kanalizirano in z vodovodom v vseh nadstropjih preskrbljeno. Torej so bili vsi pogoji dani za hotelsko podjetje z ozirom na vedno bolj naraščajoči zimski šport v Bohinju. Svet ob jezeru v najlepši legi, pripraven za kopališče, stavbe in podjetja, je bil na prodaj in si je družba z nakupom zasedla 40.000 m² površine. Znano je, da svet vedno bolj raste v cenah, in če se sedaj narede ceste, ker je parcelacijski načrt od c. kr. deželne vlade odobren, bo imel ta svet za narodnogospodarski razvoj veliko vrednost in cena bo sigurno poskočila. Samo ta svet utegne zadobiti ceno do 200.000 K in še čez. Družba je hotel v Bohinjski Bistrici popolnoma popravila in lepo opremila, da so vse sobe in pa gostilna urejene. Vse to je stalo z ustanovnimi stroški, interkalarnimi in naraslimi obrestmi, poprav, nakup sveta, inventarjem, s prenosnimi pristojbinami dosedaj 280.000 K. Stotisoč je dolga pri mestni hranilnici ljubljanski, 80.000 pri kreditni banki v Ljubljani in 100.000 je delniškega kapitala. Umevno je, da ni mogoče pri tako malem delniškem kapitalu izhajati, ker so obresti za posojilo visoki, najemnik pa ne more toliko od začetka plačevati; on mora se poprej domačiti, in z leti raste potem tudi najemina. — Občni zbor je sklenil z ozirom na ta dejstva izdati drugo emisijo delnic v znesku 100.000 K, da se vsaj deloma odplača dolg in zmanjšajo obresti. Država je dala podporo leta 1911 v znesku 6000 K, in bo gotovo tudi v prihodnje tembolj podpirala to podjetje, ki je v ozki zvezi s tujskim prometom v Bohinju, ako bo videla, da se delničarji in prijatelji gospodarskega razvoja za to podjetje denarno zanimajo. Ako se tedaj izda v najkrajšem času II. emisija, je mogoče podjetje vzdrževati, če ne, bo morala družba likvidirati. Če se tedaj odplača dolg pri kreditni banki v znesku 80.000 K, odpade obično obrestno breme. Obresti pri mestni hranilnici bi se pa pokrivala iz državne subvencije. Najemina, ki ne sme biti od pričetka visoka, služila bo v pokritje davka, poprav in režijske. Preostajalo bo pa še nekaj in to bi bil rezervni fond za slučajnosti. — Delničarji kot lastniki tega posestva rešijo ne le slovensko posest, obvarujejo tudi svoj investirani kapital. V teku časa se odprda svet ob jezeru, odplača dolg pri mestni hranilnici, kjer se tudi dolg amortizuje, tako da je pričakovati v teku nekaj let bremen prosto posestvo, sosebno če se eno ali drugo poslopje odprda. Ako se pa emisija ne pokrije, ni mogoče v sedanjih razmerah pokrivati obresti in likvidacija je neizogibna, kar bi bilo v škodo delničarjem in pa eminentno narodno - gospodarskemu pomenu družbe, ker narodno delo obstoji v prvi vrsti v tem, da je narod tam lastnik na svoji zemlji, ne pa — tujec. Vsako podjetje je od pričetka pasivno, in šele polagoma se pokaže ugodni uspeh. Če dobi tujec to lepo posestvo, popolnoma urejeno, v svoje roke, bo gotovo uspeval, ker ga bo podpiral kapital, in se mu ne bo treba boriti z eksistenčnim vprašanjem. Pri delniških družbah mora le skupna moč roditi uspehe, in je treba pri gospodarskih podjetjih vstrajnosti. Investirana vsota ni izgubljena, če se vstraja, a takoj plačevati visoke obresti, ni mogoče, zaradi tega se moramo iznebiti dolga. Tako krasnega posestva ne bo mogoče nikdar več dobiti, če ga enkrat damo iz rok. Kdor pristopi k družbi z eno delnico za 200 K, je solastnik tega posestva, katero bo v 5 do 10 letih gotovo petkrat toliko vredno. — Pojasnila daje ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

— Avstrijsko-bosanska banka. »Fremdenblatt« poroča, da je ministrstvo potrdilo pravila Avstrijsko-bosanske banke, ki se ustanavlja s pomočjo dunajske »Bodenkreditanstalt« in dunajske »Unionbanke«, in ki prevzame filijalko banke »Union« v Sarajevu. Za ravnatelja nove banke je bil imenovan M. Antić, dosednji ravnatelj »Jadranske banke« v Trstu.

— Sprememba voznega reda na istrskih progah. Dne 1. sušca 1912 stopijo na progi Divača-Pulj, Herpelje-Kozina-Trst c. kr. drž. kol. in Kanfanar-Rovinj naslednje spremembe voznega reda v javljajo: a) progi Divača-Pulj. Osebnih vlak št. 313 (odhod iz Divače ob 5:40 zjutraj, prihod v Pulj ob 9:36 dop.) odpade; mesto njega se vpelje brzovlak št. 303 (odhod iz Divače ob 5:36 zjutraj, prihod v Pulj ob 8:27 dop.) z zvezo na brzovlak juž. žel. št. 3, z direktnimi vozovi I. in II. razreda Dunaj juž. kol. — Pulj in z direktnimi vozovi I., II. in III. razreda Trst c. kr. drž. kol. — Pulj. Za lokalni promet na progi Herpelje-Kozina-Pulj bo vozil mešani vlak št. 351 (odhod iz Herpelja ob 6:13 zjutraj, prihod v Pulj ob 10:16 dop.) Osebnih vlak št. 312 in 318 zadene le malenkostna sprememba. b) Progi Herpelje-Kozina-Trst c. kr. drž.

kol. Vlak št. 212/211 odhajata k zvezi na vlak št. 303 nekoliko prej (odhod iz Trsta c. kr. drž. kol. ob 5:00 zjutraj, prihod v Trst c. kr. drž. kol. ob 7:10 zjutraj). V primeri z dosedanjim voznim skrajša se z upeljavo te jutranje zveze Trst c. kr. drž. kol. — Pulj (vlak št. 212/303) voznja za približno 1 uro. c) Progi Kanfanar-Rovinj. Vlak št. 440 bo vozil k zvezi na vlak številka 351 kasneje. Vozni red drugih viakov ostane nespremenjen. Poprave plakatov voznega reda list II. in lokalnega voznega reda za istrske proge izidejo ob enem. — V Trstu svečana 1912. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. februarja: Brigita Jenko, tiskarniška vlagateljica, 21 let. Prisojna ulica 5. — Fran Jesih, žlapec, 31 let, Radečkova cesta 24.

V deželni bolnici:

Dne 26. februarja: Jera Vadian, kočarica, 58 let.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolezni utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 6. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znakom in podpisom. 2 22

8. MOJ STARI

nazor je in ostane, da proti prihajajo, prezgodnjemu osivenju in izpadanju las kakor sploh za racionalno negovanje las ni boljšega sredstva nego svetovnoznani Bay-rum s konjickim, znanko lesen konjček trdke Bergmann & Co., Dečin n. l. V steklenici po K 2.— in 4.—, se dobiva po vseh I. karnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Negovanje zdrave rasti kosti mora biti pri dojenčkih ena prvih skrbí, ker se sicer pojavi materam tako strašna angleška bolezzen. Da to preprečimo, moramo obrabati posebno pozornost na pravilno prehrano, ki odgovarja vsem zahtevam otroškega organizma. Zato dajamo živilo, kakršno je »Kufek«, če se otrok ne more hraniti ob materinih prsih. »Kufek« vsebuje pravo množino mineralnih snovi in beljakovin, ki so potrebne za tvoritev kosti in mišice.

Proti prahatem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chin tinktura za lase

ater okrešuje lasišče, odsvranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krom. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. pil., medicinal. vin, specialit. et, najnoviših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Roslova cesta št. 1.

poleg novoogrjenega Fran Jožčevega

labl. mostu 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin tužne železnice.

c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Kolesarji!

Motoristi!

Dovoljujem si vse gg. kolesarje in motoriste vljudo opozoriti, da tako kot vsako zimsko sezono tudi letošnje

sprejemam kolesa in motorije

v primerno temperirani in proli opajo zavarovano

skrambo brezplačno.

Ako pa kolo ali motor potrebuje kakoga popravila, prenovitja ali nadomestitve posameznih delov, se to izgotovi solidno in po prim. ceni. Priporočajo se za cenj. naročila beležim z odličnim spoštovanjem 46

Karel Čamernik

specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Borzna poročila.

Ljubljanske

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 28. februarja 1912

Valutni	Banka	Služba
1/2, mejeva renta	90-05	90-25
1/2, mejeva renta	93-30	93-50
1/2, avstr. krona renta	90-05	90-25
1/2, ogr.	89-75	89-95
1/2, kranjsko deželno posojilo	92-25	92-45
1/2, k. o. češke dež. banke	92-25	92-45

Uročno	Banka	Služba
3-letna 1. 1860 %	433-25	445-25
5-letna 1. 1860 %	610-—	622-—
10-letna 1. 1860 %	294-0	306-0
semestrske 1. 1860 %	294-25	311-25
1. 1860 %	261-—	281-—
1. 1860 %	252-—	258-—
1. 1860 %	505-—	517-—
1. 1860 %	505-—	517-—
1. 1860 %	76-50	82-0
1. 1860 %	66-40	72-40
1. 1860 %	45-—	51-—
1. 1860 %	39-—	39-—
1. 1860 %	246-40	249-40

Banka	Služba
Ljubljanske kreditne banke	474-—
Avstr. kreditnega zavoda	656-60
Dunajske bančne družbe	550-25
tužne železnice	109-—
Državne železnice	740-25
Alpine-Montani	934-10
Češke sladkorne družbe	407-—
Zivnostenske banke	294-—

Banka	Služba
Cekini	11-37
Marka	117-67
Franki	97-55
Lire	94-75
Rubli	254-25

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—
1. 1860 %	294-—

Banka	Služba
1. 1860 %	474-—
1. 1860 %	656-60
1. 1860 %	550-25
1. 1860 %	109-—
1. 1860 %	740-25
1. 1860 %	934-10
1. 1860 %	407-—</

Odda se blizu sodne palače stanovanje

v prithlju (ena večja, dve manjši sobi, kuhinja itd.)
tako ali s 1. majem 1912.
Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Najboljša in najzdravejša barva za lase in brado

je dr. Dralica „NERIL“, ki daje
živim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
s navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
Stefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Poulične šminke in puder najfineje,
po zmernih cenah.

Zastopnike in potnike

Primerne tudi za upravnostne učitelje
za obisk privatnih oseb s prodajanjem
suknecnega blaga in lodnaskih vremen-
skih plaščev za gospode in dame
sprejme proti visoki proviziji, pozneje
proti fiksn. plači največja tvariška
razpošiljalnica sukna
Ponudbe na **Rudolfa Faldinek**
Insbruck, Museumstrasse 26. 548

Vila na predoj!

Radi odpočitovanja se proda
nova, z vsem modernim kom-
fortom opremljena hiša v Ljub-
ljani. Miron kraj, solčna lega,
električna razsvetljava, deset
sob, 2 kopeli, 2 sobi za služ-
kinje, velike kleti in druge
prilike. Vrt pri hiši (okrog
600 m²) je deloma zasajen s
sadjem, trtami i. dr., deloma
priljubljen za senco in šetanje
na vrtu ličen gladiol. Ponudbe
se sprejemajo: ulica Stare
pravde št. 5. I. nadstropje.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvršuje vsa čevljarška dela do naj-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdela tudi prave gorske in
televadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
iprosian čevlji. 245

Proda se enonadstropna

hiša

s koncesijo vred, kjer se nahaja staro-
znana gostilna in prenočišče na glavnem
trgu. Pri hiši je tudi koncesija za me-
sarsko obrt. Zraven je lednica, 2 kleti,
priprava tudi za zalogo piva, hlev za
živino in nekoliko vrta. Proda se za-
radi odpočitovanja za 12.000 kron. —
Ogleda se lahko pri lastniku in gostil-
ničarju v Višnji gori št. 50 Dolenjsko.

Lepo posestvo je naprodaj

blizu Zagorja ob Savi, 20 minut od premogokepa.
Hiša s 4 sobami, z opeko krita, zraven
majhna hiša z dvema sobama, velik konjski
hlev, kozolec, svinjak, voda zraven. Po-
sestvo je kar se 50 mernih posej pšenice,
sena prve košnje 17 vozov, gozda za do-
mačo uporabo dovolj vsega. Vse posestvo
leži ob okrajni cesti proti jutranjemu soncu,
je čisto vse skupaj, vse v enem kompleksu.
Njive in travnik brez kamenja. Redi se lahko
21—15 glav živine in ravno toliko prašičev.
Naslov se izve v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Za neko trgovino v Savinski dolini
se išče kot prva moč

trgovski pomočnik

Naj se zglasijo gospodje kateri imajo
zmožnost in veselje do manufakture.
Zahteva se marljiv, samostojen delavec.
Tudi mladim gospodom začetnikom je
dana prilika se vsestransko kot
poslovodja vpeljati — Dobra plača
ter prijetno nošovanje zagotovljeno.
Dopisi pod »F T. 1912« na upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 688

Oči mu veselja žarijo in zadovoljno se smehlja

naš papa pri vživanju škodelice kave, naprav-
ljene iz **Franckove Perl-rži**, znamke **Perlo**.
Slastni vonj vabi k vživanju. Izborna je kava za zajutrek
in malico, pripravljena z najboljšo, zrnatelj kavi po okusu najbolj
slučno rženo kavo : **Perlo**.
Mala primes „pravga : **Franckovega** : kavinoga
pridatka“ napravi tako kavo še močnejšo in jačjo. 708—1.

Spretnega zastopnika

proti proviziji, išče za takoj najbolje uvedena d 1 oletno obstoječa tvornica oli
in maslobojnih snovi za masloboje »Tavotte« in sicer za Ljubljano in Kranjsko.
Ponudbe pod 775
„Grosser Betrieb“ na anončno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj I., Rotenturmstrasse 9.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27

Priporoča lepe zračne
tujske sobe
po znižanih cenah.

Priznane dobra kuhinja in izborna naravna vina.
Za večje pojedine, ženitovanja ali
društvena zborovanja sta sodaj vedno
na razpolago dve lepi posebni sobi.
Postrežba dobra, cene primerne, za večje
pojedine po dogovoru.
Stalni gostje imajo znižane cene.
Priporočata se cenj. občinstvu in slavn.
društvom z veselejšim
391 **L. A. Tratnik.**

Naznanilo! Naznanilo!

P. n.
Slavnemu občinstvu v mestu kakor tudi na deželi vljudo
naznanjam, da sem pričel samostojno izvrševati 586

umetno in trg. vrtnarsko obrt v Ljubljani, Ambrožev trg 3.

Priporočam se za vsa v moderno vrtnarsko tehniko spada-
joča dela, kakor napravo načrtov in v izvrševanje novih parkov,
vilnih in hišnih vrtov, drevoredov itd. Nadalje prevzajem v ce-
lotno oskrbovanje tudi vse že obstoječe vrtno naprave.
V blagohotno upoštevanje tega naznanila se vljudo priporočam z odličnim spoštovanjem
Anton Ferant, bivši večletni asistent mestnih nasadov v Ljubljani.

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica št. 7 v Ljubljani Prešernova ulica št. 7
združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga.

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma.
barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavite s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter termena za knjige.
Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih. za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na pisalne stroje

vseh sistemov
po tova nižjih cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavite, vizitnice, oznanila, fakture,
trgovska pisma itd. itd.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

V „Zadružnem domu“ v Moravčah
se odda

več stanovanj.

V hiši je pošta, orožniška postaja, finančni oddelek in privatne stranke. — Ima svoj vodovod, kopalno in pralno sobo. Prostorji so primerni za kakega obrtnika; posebno dobro bi shajal čevljar. Ponudbe sprejema „Postojilnica in hranilnica v Moravčah“. 740

Ženitev!

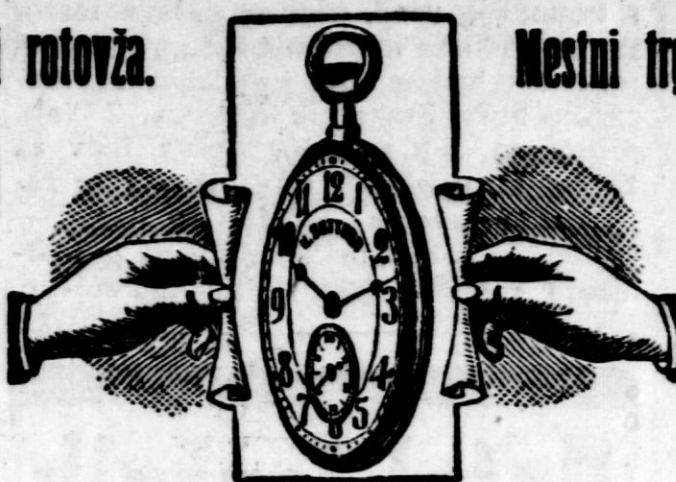
Mlad in simpatičen veletrgo-vec z obširnimi in zelo dobičkanosnimi podjetji itd., želi resnega znanja z izobraženo, zgovorno in simpatično gospico iz mesta ali z dežele. — Prva pisma se prosijo na naslov: „Majnik 1912“, Ljubljana, poste restante do 3. marca t. l. — Popolna tajnost se jamči. 703

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine
H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Nudim svojo veliko
izbiro draguljev,
zlatnine, srebrnine
in vseh v stroko spa-
dajočih predmetov.

Cene brez konku-
rence. P. n. odje-
malcem se priporo-
čam za vsa zadevna
naročila.

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi

in val v to stroko spadajoči predmeti v najfinjši kakovosti.

667 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Malhianovi hiši.

BLUZE,

krila, kostume, plašče, pele-
rine, predpasnike,

otroške oblekice

plaščke, klobučke, havbice, čepice,

higijenične potrebščine za novorojenčke

in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje.

Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glavica koncem leta 1910 o'oli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov.

Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40, kjer s rogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobo dobre službe.

Nadzornik za Kranjsko: gospod

Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

Lepo stanovanje za penzioniste v
najem, ali celo posestvo naprodaj

v Smartnu pri Slovenjgradcu blizu kolodvora.

3 slikane sobe, kuhinja, klet itd. vse za letnih 200 K trajno odda v najem ali se z zemljiščem vied (blizu 34 orolov, polovica gozdov) ceno proda tudi na drobn. Kje pove

V. "euner, nadučitelj, Muta, Stajersko.

Močni salon.

Častitim damam priporoča

klobučke

te najfinjšega okusa

Joša Skot-Vanek

26 Joša Franca.

Šatni klobuki vedno pri-
pravljem. Jaho tudi venci

in kakovi in razne cvetlice

in doma izdelovane.

PATENTE

vseh dežela izposljuje inženiri

M. GELHAUS oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik

na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Proti prhljaju.

Proti izpadanju las.

St. Louis 1904:

Milan 1906:

Bruselj 1910:

Grand prix

Turin 1911:

M. hig. razst.

Draždane 1191:

Vel. darilo.

Dr. Dralleja

brezova voda za lase.

Učinek neprekosljiv.

Cena K 2'50

in K 5'—.

Kdor hoče kupiti dober, zanesljiv stroj, naj se obrne na slovenske trgovine z železnino in poljedelskimi stroji

FR. STUPICA, LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 1.

Tam se dobivajo: mlatilnice, čistilnice, gepeljni, slamoreznice, naj-
boljše ameriške kosilnice „DEERING“, obračevalniki in grablje za
seno, stiskalnice za sadje in grozdje, brzoparilni kotli, kotli za žganje v vseh
velikostih in izvršbah, reporeznice, reblijače za koruzo, čepalke za vino, vodo in
gnojnico, posnemalniki za mleko in vse potrebščine za mlekarstvo.

Za kakovost strojev se jamči kar
se, kar se čisto delovno in vedno.
Priznana plima, ki priloži o izvršeno-
sti in dohodu delovanja, vsigdar na
razpolago.
Dobiva se tudi: vsakevrstno orodje
za kovačo, klesarje inidarje vedno
svet portland. in roman-cement, tra-
vers, železniški šina, strožna loparka,
mreža in šina za ograje, žitniki in
poli šina in navedena, nagrobni krili,
nepremotljive plake na vozove in ko-
nje in vse druge železnine. — Velika
zaloge motorjev najfinjšega sistema,
posebno pripravljen za majhne obrtnike
in veleposeselnike.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

razmnoži si. p. n. občinstvo, da se vajojo njego

cvetlični salon

Pod Tančo.

Večika zalo a suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Klobuke cilindre
in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.

Salotnik 6. kr. avstrijskih državah uradnikov.

Pod Trnovo štov. 2. Postaja električne železnice.

Angleško skladišče oblek

O. Fernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo popolnoma na novo
sortirano zalogo spomladanskih oblek
za gospode in dečke ter oblekice za
otroke. Velikanska izbira najnovejše
konfekcije za dame in deklice ter
berolinskih in pariških modelov.

Cene priznane nizke.

Cene priznane nizke

Tehnični biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta štov. 26 (polog plinarne)

Izdeluje:

Resljeva cesta štov. 26 (polog plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, strope, dvo-
rane, zaziške turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzete zgradb,
tehnična mnenja.

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlini,
žage, opekarne,
moderne apnenice.

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.